

Lovforslag nr. L 189. Fremsat den 2. februar 2000 af undervisningsministeren (Margrethe Vestager)

Forslag

til

Lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet (Folkeoplysningsloven)

Afsnit I

Den frie folkeoplysende virksomhed

Kapitel 1

Formål og rammer for den frie folkeoplysende virksomhed

§ 1. Lovens afsnit I skal med respekt for forskellige holdninger sikre offentlige tilskud m.v. til den frie folkeoplysende virksomhed, der bygger på fællesskab og de enkelte initiativtageres idégrundlag.

§ 2. Kommunalbestyrelsen skal sikre rammerne for, at børn, unge og voksne kan etablere og tage del i den frie folkeoplysende virksomhed, jf. stk. 2-4.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen yder tilskud til:

- 1) Undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed og debatskabende aktiviteter for voksne og for børn og voksne sammen, jf. kapitel 4 om folkeoplysende voksenundervisning,
- 2) Aktiviteter for børn og unge, herunder fritids- og ungdomsklubber, og eventuelt til aktiviteter for voksne, jf. kapitel 5 om det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde.
- 3) En start- og udviklingspulje, jf. § 6, stk. 2.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen stiller offentlige lokaler til rådighed, jf. kapitel 6 om anvisning af offentlige lokaler og udendørsanlæg.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen yder tilskud til lokaler, jf. kapitel 7 om tilskud til private lokaler m.v.

Kapitel 2

Folkeoplysende foreninger som grundlag for tilskud

§ 3. Den frie folkeoplysende virksomhed skal være etableret af en folkeoplysende forening med vedtægt, jf. §§ 4 og 5, for at være tilskudsberettigende eller kunne få anvist offentlige lokaler.

Stk. 2. Folkeoplysningsudvalget kan for tilskud, givet efter § 6, stk. 2, fravige kravet om foreningsdannelse som betingelse for tilskud.

Stk. 3. Initiativtagerne skal i forbindelse med tilskud, hvor foreningskravet er fraveget, jf. stk. 2, udpege en tilskudsmodtager, der er ansvarlig for tilskuddet og eventuelle anviste lokaler samt for regnskab og dokumentation for virksomheden over for kommunalbestyrelsen. Den ansvarlige person skal være bosiddende i eller være godkendt af tilskudskommunen.

§ 4. En folkeoplysende forening er

- 1) en forening, der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning m.v., jf. kapitel 4, eller
- 2) en forening, der tilbyder frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, jf. kapitel 5.

Stk. 2. En folkeoplysende forening efter stk. 1, nr. 1, skal

- 1) have formuleret et formål med foreningsdannelsen, som fremgår af vedtægten,
- 2) tilbyde folkeoplysende virksomhed efter denne lov,
- 3) have en bestyrelse, der består af mindst 5 personer, der er valgt eller udpeget af med-

- lemmerne eller medlemsorganisationerne, der står bag foreningen,
- 4) give deltagerne i den folkeoplysende virksomhed mulighed for en plads i bestyrelsen,
 - 5) have en folkeoplysende voksenundervisningsvirksomhed, der som udgangspunkt er åben for alle, jf. § 8, stk. 4,
 - 6) være hjemmehørende i tilskudskommunen og
 - 7) have en virksomhed, der er almennyttig og kontinuerlig.

Stk. 3. En folkeoplysende forening efter stk. 1, nr. 2, skal

- 1) have formuleret et formål med foreningsdannelsen, som fremgår af vedtægten,
- 2) tilbyde folkeoplysende virksomhed efter denne lov,
- 3) have en bestyrelse,
- 4) være demokratisk opbygget,
- 5) bygge på aktivt medlemskab og have mindst 5 betalende medlemmer,
- 6) som udgangspunkt være åben for alle, som tilslutter sig foreningens formål,
- 7) være hjemmehørende i tilskudskommunen og
- 8) have en virksomhed, der er almennyttig og kontinuerlig.

§ 5. En folkeoplysende forening kan tilbyde virksomhed efter både kapitel 4 og 5. Folkeoplysningsudvalget afgør ud fra en vurdering af foreningens hovedvirksomhed, om foreningen efter loven skal betragtes som en folkeoplysende forening, der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning, eller som en folkeoplysende forening, der tilbyder frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde.

Stk. 2. Bestyrelsen er ansvarlig over for kommunalbestyrelsen for anvendelsen af det modtagne tilskud, for anviste lokaler m.v. og for regnskab og dokumentation for virksomheden.

Stk. 3. En folkeoplysende forening må ikke oprettes eller drives i kommercielt øjemed, og eventuelt overskud, der opstår gennem deltagerbetaling ved foreningens virksomhed efter denne lov, skal tilfalde den folkeoplysende forening til anvendelse inden for lovens område. Ved en folkeoplysende forenings opløsning skal et eventuelt overskud, der er opstået ved deltagerbetaling ved foreningens virksomhed efter denne lov, tilfalde almennyttige formål.

Stk. 4. Følgende personer kan ikke være medlemmer af bestyrelsen:

- 1) Medlemmer af bestyrelser i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer lokaler m.m. til foreningen eller kontrollerer udlejer af lokaler m.m. til foreningen.
- 2) Advokater, revisorer og lignende rådgivere for samt ansatte i fonde, selskaber, foreninger eller andre virksomheder, der udlejer lokaler m.m. til foreningen, eller som kontrollerer udlejer af lokaler m.m. til foreningen.
- 3) Ejere af lokaler m.m., der udlejes til foreningen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde yde tilskud og anvise ledige offentlige lokaler til en forening, der ikke er hjemmehørende i kommunen.

Stk. 6. Folkeoplysningsudvalget afgør, jf. § 37, stk. 4, om en forening opfylder betingelserne for at opnå tilskud efter loven, jf. dog § 32. Foreningen skal årligt til folkeoplysningsudvalget indsende en beretning, hvori beskrives foreningens folkeoplysende virksomhed i det forløbne år. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ikke skal indsendes en årlig beretning.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om vedtægten, jf. § 3, stk. 1.

Kapitel 3

Fordeling af tilskud

§ 6. Kommunalbestyrelsen fastsætter og fordele årligt en beløbsramme til det samlede område, jf. § 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen afsætter forlods af den årlige beløbsramme, bortset fra den del, der påregnes anvendt til tilskud til private lokaler, herunder haller samt lejrpladser, mindst 5 pct. til en start- og udviklingspulje.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fordeler den resterende beløbsramme til:

- 1) Den folkeoplysende voksenundervisning, jf. kapitel 4.
- 2) Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, jf. kapitel 5.

Stk. 4. Start- og udviklingspuljen kan anvendes til støtte af:

- 1) Nye initiativer med folkeoplysende formål.
- 2) Udviklingsarbejde, enkeltstående projekter, amatørkulturelle aktiviteter, folkeoplysende tilbud til børn og unge, som ikke tiltrækkes af øvrige tilbud, samlingssteder med folkeoplysning som hovedformål og virksomhed af tværgående karakter.

Stk. 5. Den folkeoplysende virksomhed, der får tilskud af start- og udviklingspuljen, skal ligge inden for lovens overordnede formål i § 1. Derudover skal virksomheden opfylde formålet i § 7, stk. 1, eller § 14, stk. 1. Kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere regler for tilskud efter stk. 2.

Stk. 6. Folkeoplysningsudvalget kan bestemme frister for, hvornår ansøgning om tilskud af start- og udviklingspuljen skal være indgivet, og kan, jf. stk. 5, fastsætte, hvilke oplysninger der skal gives og i hvilken form.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dele af den i stk. 1 nævnte beløbsramme skal anvendes til nærmere angivne formål inden for lovens område.

Kapitel 4

Den folkeoplysende voksenundervisning

§ 7. Formålet med den folkeoplysende voksenundervisning er med udgangspunkt i undervisningen at øge den enkeltes almene og faglige indsigt og færdigheder for at styrke evne og lyst til at tage ansvar for eget liv og til at deltage aktivt og engageret i samfundslivet.

Stk. 2. Den folkeoplysende voksenundervisning omfatter undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed og debatskabende aktiviteter, hvortil der er knyttet deltagerbetaling, jf. dog § 8, stk. 2.

Stk. 3. Der kan ikke ydes tilskud til formelt kompetencegivende undervisning.

§ 8. Tilskud ydes som en årlig beløbsramme, jf. § 11, og udbetales ratevis forud til foreningen til aflønning af lærere og ledere inden for den folkeoplysende voksenundervisning, jf. §§ 1 og 7. Aflønning m.v. skal være i overensstemmelse med reglerne fastsat i medfør af § 52. Den folkeoplysende virksomhed skal forestås af en eller flere ledere.

Stk. 2. Den enkelte forening afsætter 10 pct. af beløbsrammen, jf. stk. 1, til aktiviteter, der kan afregnes på andre udgiftstyper end lærer- og lederløn. Aktiviteterne skal opfylde betingelserne i §§ 1 og 7. Det er ikke en betingelse, at der er knyttet deltagerbetaling til aktiviteter, der får tilskud af denne pulje. Ved finansårets udgang skal der ske tilbagebetaling af ikke forbrugte tilskud af puljen.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om anvendelse af den pulje, der

er nævnt i stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan under hensyntagen til de af undervisningsministeren fastsatte regler og efter indstilling fra folkeoplysningsudvalget fastsætte nærmere retningslinier for anvendelsen af puljen.

Stk. 4. Den folkeoplysende voksenundervisning skal stå åben for alle, jf. dog § 43, stk. 5. Folkeoplysningsudvalget kan, hvor særlige forhold gør sig gældende, godkende denne for en bestemt afgrænset deltagerkreds, jf. § 37, stk. 5.

§ 9. Inden for loven og de i medfør heraf udstedte regler træffer den enkelte forening beslutning om deltagerbetalingen, om ansættelse og afskedigelse af ledere, lærere og andre medarbejdere, om valg af emner og tilrettelæggelsesform, om andre aktiviteter, om kursuslængde og om antallet af deltagere på det enkelte hold.

§ 10. Ansøgning om tilskud indgives til folkeoplysningsudvalget inden en af udvalget fastsat frist.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere regler om formkrav til ansøgning om tilskud.

§ 11. Den beløbsramme, der er til rådighed til tilskud efter § 6, stk. 3, nr. 1, fordeles som beløbsrammer forholdsmæssigt mellem de ansøgende foreninger.

§ 12. Kommunalbestyrelsen varetager administrationen i forbindelse med aflønning m.v. af ledere og lærere ved virksomhed for de foreninger, der ønsker det, og som ikke er tilknyttet en landsdækkende organisation, der gennem Oplysningsforbundenes Fællesråd modtager tilskud efter lov om visse spil, lotterier og væddemål.

§ 13. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om beregningen af tilskuddet, herunder om maksimum for det offentlige tilskud samt om udbetaling af beløbsrammen og endelig afregning af tilskud til folkeoplysende foreninger, der tilbyder voksenundervisning.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om afgrænsning af emner og aktiviteter, hvortil der kan ydes tilskud.

Kapitel 5

Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde

§ 14. Formålet med det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde er med udgangspunkt i aktiviteten og i det forpligtende fællesskab at styrke

folkeoplysningen og dermed medlemmernes evne og lyst til at tage ansvar for eget liv og til at deltage aktivt og engageret i samfundslivet.

Stk. 2. Det frivillige folkeoplysende foræringsarbejde rummer idræt samt idébestemt og samfundsenngagerende børne- og ungdomsarbejde, hvortil der er knyttet deltagerbetaling.

§ 15. Der ydes tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år, jf. §§ 1 og 14.

§ 16. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde tilskud til aktiviteter for personer over 25 år, jf. §§ 1 og 14.

§ 17. Inden for loven og de i medfør heraf udstedte regler træffer den enkelte forening beslutning om ansættelse og afskedigelse af ledere, instruktører og andre medarbejdere samt om anvendelsen af tilskuddet.

§ 18. Ansøgning om tilskud indgives til folkeoplysningsudvalget inden en af udvalget fastsat frist.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere regler om formkrav til ansøgning om tilskud.

§ 19. Kommunalbestyrelsen fastsætter en tilskudsmodel ud fra lokale forhold. Grundlaget for beregningen af tilskudsilsagnet skal fremgå af modellen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der skal ydes forhøjet tilskud til f.eks. særlige aktivitetsformer og personer med særlige behov.

Stk. 3. Tilskud udbetales, hvor det er muligt, forud i rater eller forud som a conto beløb.

§ 20. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskud til aktiviteter, herunder om afgrænsning af de aktiviteter, hvortil der kan ydes tilskud.

Kapitel 6

Anvisning af offentlige lokaler og udendørsanlæg

§ 21. Folkeoplysningsudvalget anviser til den frie folkeoplysende virksomhed de til formålet egnede ledige offentlige lokaler, herunder idræts-haller og andre haller samt udendørsanlæg, der er beliggende i kommunen og tilhører

- 1) kommunen,
- 2) amtskommunen eller
- 3) staten.

Stk. 2. Ved anvisning af lokaler og udendørsanlæg skal folkeoplysningsudvalget normalt prioritere i følgende rækkefølge:

- 1) Aktiviteter for børn og unge.
- 2) Folkeoplysende voksenundervisning, herunder aktiviteter i tilknytning hertil.
- 3) Aktiviteter for voksne.

Stk. 3. Ved anvisning af lokaler, der er særligt egnede til folkeoplysende virksomhed for handicappede, skal anvisning til sådan virksomhed dog normalt ske før anden anvisning.

Stk. 4. Det er en betingelse for anvisning af lokaler, at foreningen og tilskudsmodtagerne efter § 6, stk. 2, opfylder lovens tilskudsbetingelser, men det er ikke en betingelse, at virksomheden får tilskud til undervisningen eller aktiviteten. Der kan herunder anvises lokaler til aktiviteter i tilknytning til undervisning. Kommunalbestyrelsen kan forlange de oplysninger meddelt, som er nødvendige for en vurdering af, om foreningen og tilskudsmodtagerne efter § 6, stk. 2, har anvendt lokalet ud fra de forudsatte betingelser til folkeoplysende virksomhed efter loven.

§ 22. De i § 21 nævnte lokaler og udendørsanlæg stilles vederlagsfrit til rådighed med el, varme, rengøring og fornødent udstyr.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen afholder eventuelle udgifter til el, varme og rengøring i forbindelse med benyttelse af lokaler m.v., der tilhører amtskommunen eller staten.

Stk. 3. Lokaler og udendørsanlæg stilles til rådighed med den indretning og det inventar, der er til rådighed, når lokalerna anvendes til deres primære brug.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen inden for den folkeoplysende voksenundervisning, jf. kapitel 4, eller det frivillige folkeoplysende foræringsområde, jf. kapitel 5, yder frivillige supplerende tilskud til driftsudgifterne ved brug af foreningernes egne eller lejede private lokaler, kan kommunalbestyrelsen efter høring af folkeoplysningsudvalget beslutte, at der opkræves et gebyr ved brug af anviste lokaler, herunder haller og udendørsanlæg. Gebyret skal indgå i den pulje, som kommunalbestyrelsen anvender til frivillige supplerende lokaletilskud inden for det pågældende område.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen fastsætter gebyrets størrelse, jf. stk. 4. Det samlede opkrævede beløb fra hvert område, jf. stk. 4, må ikke overstige den samlede udgift til de frivillige supplerende lokaletilskud på hvert område i kommu-

nen, og det må ikke overstige udgiften ved kommunalbestyrelsens drift af de anviste offentlige lokaler.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvisning af lokaler og uden-dørsanlæg, herunder hvad der forstås ved et egnet offentligt lokale samt om opkrævning af gebyr.

Kapitel 7

Tilskud til private lokaler m.v.

Lokaletilskud til den folkeoplysende voksenundervisning, jf. kapitel 4

§ 23. Kommunalbestyrelsen yder tilskud med mindst 75 pct. af driftsudgifterne til almindelige lokaler uden særligt udstyr, der ejes eller lejes af foreninger, herunder tilskudsmodtagere efter § 6, stk. 2, til undervisning for voksne samt for børn og voksne sammen samt til aktiviteter i tilknytning til undervisning. Kommunalbestyrelsen kan undlade at yde lokaletilskud, hvis folkeoplysningsudvalget kan anviser et egnet offentligt lokale.

Stk. 2. Tilskud til driftsudgifter til andre lokaler, herunder faglokaler og haller, der ejes eller lejes af foreninger herunder tilskudsmodtagere efter § 6, stk. 2, til undervisning m.v. samt til aktiviteter i tilknytning hertil, ydes efter regler fastsat af kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan undlade at yde lokaletilskud, hvis folkeoplysningsudvalget kan anviser et egnet offentligt lokale.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvad der forstås ved et egnet offentligt lokale og om tilskud til driftsudgifter til almindelige lokaler og kan herunder fastsætte et maksimum for driftsudgifterne, til hvilke kommunalbestyrelsen er forpligtet at yde tilskud.

§ 24. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra eller høring af folkeoplysningsudvalget nedsætte tilskuddet, jf. § 23, stk. 1, hvis driftsudgifterne til et almindeligt lokale ikke står i et rimeligt forhold til antallet af deltagere eller til lokalets anvendelse i øvrigt.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra eller høring af folkeoplysningsudvalget nedsætte tilskuddet, jf. § 23, stk. 1, hvis driftsudgifterne til et almindeligt lokale ikke svarer til det normale udgiftsniveau for et til formålet passende lokale på enen.

Lokaletilskud til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, jf. kapitel 5

§ 25. Kommunalbestyrelsen yder tilskud med mindst 65 pct. af driftsudgifterne, jf. dog stk. 2, 3 og 5, til lokaler, herunder haller samt lejrpladser, der ejes eller lejes af foreninger, herunder tilskudsmodtagere efter § 6, stk. 2, til aktiviteter for børn og unge under 25 år. Foreninger og tilskudsmodtagerne efter § 6, stk. 2, skal årligt kunne dokumentere deres aktivitetstimetotal.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan undlade at imødekomme nye ansøgninger om lokaletilskud, hvis folkeoplysningsudvalget kan anviser et egnet offentligt lokale.

Stk. 3. Omfatter aktiviteterne efter stk. 1 deltager over 25 år, kan tilskuddet efter regler fastsat af kommunalbestyrelsen nedsættes forholdsmæssigt svarende til disse deltageres andel af det samlede antal deltagere. Der kan dog ikke ske nedsættelse for ledere og instruktører over 25 år. I tvivlstilfælde afgør folkeoplysningsudvalget ud fra en konkret vurdering, om de pågældende udøver virksomhed som leder eller instruktør i foreningen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte regler om tilskud til driftsudgifter til private lokaler m.v. til aktiviteter for personer over 25 år.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan uanset bestemmelsen i stk. 1, træffe beslutning om, at der ikke ydes tilskud til driftsudgifter til

- 1) egen hal, som foreningen ikke tidligere har modtaget lokaletilskud til,
- 2) nye lejemål i haller eller ændring af lejemål, hvis lejemålet i forhold til udgifterne ved et eksisterende lejemål indebærer merudgifter for kommunalbestyrelsen,
- 3) væsentlige udvidelser af aktivitetsgrundlaget i haller, som indebærer merudgifter for kommunalbestyrelsen, eller
- 4) nye lokaler og lejrpladser eller til nye lejemål vedrørende lokaler og lejrpladser, hvis de nye lokaler eller nye lejemål medfører væsentlige merudgifter for kommunalbestyrelsen.

Stk. 6. Før kommunalbestyrelsen træffer beslutning efter stk. 5, nr. 4, høres folkeoplysningsudvalget.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskud til driftsudgifter til lokaler, herunder haller samt lejrpladser, og kan herunder fastsætte et maksimum for driftsudgifter, til hvilke kommunalbestyrelsen er forpligtet

at yde tilskud, samt hvad der forstås ved en ny ansøgning. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvad der forstås ved lokaler, herunder haller samt lejrpladser, og hvad der forstås ved et egnet offentligt lokale.

§ 26. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra eller høring af folkeoplysningsudvalget nedsætte tilskuddet, jf. § 25, hvis driftsudgifterne for et lokale, herunder en hal eller en lejrplads, ikke står i et rimeligt forhold til antallet af deltagere eller til lokalene, herunder hallens eller lejrpladsens, anvendelse i øvrigt.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra eller høring af folkeoplysningsudvalget nedsætte tilskuddet, jf. § 25, hvis driftsudgifterne til et lokale, herunder en hal eller en lejrplads, ikke svarer til det normale niveau for et til formålet passende lokale, herunder en hal eller en lejrplads, på egnen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra eller høring af folkeoplysningsudvalget nedsætte tilskuddet til lejede lokaler m.v., jf. § 25, hvis der i lejebeløbet er indeholdt udgiftstyper, som ikke kunne have udløst tilskud, hvis der havde været tale om foreningens eget lokale m.v.

Fælles bestemmelser for tilskud til private lokaler m.v.

§ 27. Det er en betingelse for at modtage tilskud til private lokaler, herunder haller samt lejrpladser, at foreningen og tilskudsmodtagerne efter § 6, stk. 2, opfylder lovens tilskudsbetingelser, men det er ikke en betingelse, at virksomheden får tilskud til undervisningen eller aktiviteten.

Stk. 2. De i §§ 23 og 25 nævnte lokaler, herunder haller samt lejrpladser, skal være privatejede og beliggende inden for landets grænser eller i Sydslesvig.

§ 28. Folkeoplysningsudvalget kan fastsætte frister for ansøgning om tilskud. Kommunalbestyrelsen bestemmer, hvordan tilskuddet udbetales.

Kapitel 8

Regnskab, revision og tilbagebetaling

§ 29. Foreninger og tilskudsmodtagere efter § 6, stk. 2, aflægger regnskab for tilskud efter lovens kapitel 4, 5 og 7 og § 6, stk. 2, herunder do-

kumentation for deltagernes samlede egenbetaling ved virksomhed efter kapitel 4 og 5. Regnskabet skal underskrives af samtlige medlemmer af bestyrelsen.

Stk. 2. Regnskabet skal dokumentere, at foreningen og tilskudsmodtagerne efter § 6, stk. 2, har anvendt tilskuddet i overensstemmelse med loven og de regler, der er fastsat i medfør heraf.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fastlægger regnskabsperioden og frist for regnskabsaflæggelsen. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte regler for afregning og revision af tilskud givet efter § 6, stk. 2.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte regler om formkrav til regnskabsaflæggelse og revision af regnskaberne.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om regnskabsaflæggelse og revision m.v.

§ 30. Kommunalbestyrelsen kan forlange, at beløb, der ikke er anvendt i overensstemmelse med loven og regler fastsat i medfør heraf, tilbagebetales eller modregnes i det kommende års tilskud. Kommunalbestyrelsen kan forlange de oplysninger meddelt, som er nødvendige for en vurdering af, om foreningen og tilskudsmodtagerne efter § 6, stk. 2, har opfyldt tilskudsbetingelserne.

§ 31. Krav om tilbagebetaling af for meget udbetalt tilskud rettes mod foreningen, eller for tilskud efter § 6, stk. 2, den ansvarlige tilskudsmodtager.

Stk. 2. Bestyrelsens medlemmer, eller for tilskud modtaget efter § 6, stk. 2, den ansvarlige tilskudsmodtager, hæfter personligt for det tilskud, som foreningen/tilskudsmodtagerne har modtaget efter denne lov, hvis tilbagebetalingskravet er opstået ved retsstridig handling eller undladelse, der kan tilregnes pågældende som forsætlig eller uagtsom. Bestyrelsens medlemmer eller den ansvarlige tilskudsmodtager efter § 6, stk. 2, hæfter i øvrigt ikke personligt for foreningens/tilskudsmodtagernes tilskud efter loven.

§ 32. Overholder en forening eller tilskudsmodtagerne efter § 6, stk. 2, ikke loven eller de regler, der er fastsat i medfør heraf, kan kommunalbestyrelsen undlade både at yde tilskud og at anvise lokaler m.v. for en angiven periode.

Kapitel 9

*Administration**Kommunalbestyrelsen*

§ 33. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om alle forhold vedrørende virksomhed efter denne lov, der ikke er henlagt til anden myndighed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der ydes tilskud efter objektive kriterier, der giver lige tilskudsvilkår og vilkår for anvisning af offentlige lokaler til virksomhed med samme funktion og indhold. Der skal dog tages særlige hensyn til aktiviteter for børn og unge og til undervisning m.v. for voksne med særlige behov i relation til undervisningens tilrettelæggelse.

Stk. 3. Aktiviteter for børn og unge af idébestemt, politisk og religiøs art skal sidestilles med anden folkeoplysende aktivitet for børn og unge.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen fastsætter efter høring af folkeoplysningsudvalget nærmere regler om tilskud til virksomhed inden for lovens område og om anvisning af offentlige lokaler og udendørsanlæg.

Stk. 5. Til brug for oplysning om virksomhed efter denne lov har kommunalbestyrelsen ret til at indhente alle nødvendige oplysninger hos den enkelte forening og tilskudsmodtagerne efter § 6, stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan standse udbetalingerne eller tilbageholde disse, hvis en forening eller tilskudsmodtagerne efter § 6, stk. 2, ikke overholder denne lovs tilskudsbetingelser.

Folkeoplysningsudvalgets sammensætning og valgprocedure

§ 34. Kommunalbestyrelsen nedsætter et folkeoplysningsudvalg på mindst 7 medlemmer. Medlemstallet skal være ulige. Folkeoplysningsudvalget består af

- 1) et mindretal valgt af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer og
- 2) et flertal, der består af en bredt sammensat repræsentation for den virksomhed, der får tilskud efter kapitel 4 og 5.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen beslutter, om der skal vælges eller udpeges tilforordnede til folkeoplysningsudvalget, herunder hvem, deres antal og valgperioden. Eventuelle tilforordnede har ikke stemmeret.

§ 35. Valg til folkeoplysningsudvalget finder sted snarest muligt efter hvert kommunalvalg og senest inden 1. april i det efterfølgende år. Udvalget fungerer indtil udgangen af den måned, i hvilken nyt valg til dette har fundet sted.

Stk. 2. Personer, der har bopæl i kommunen, har pligt til at modtage valg til folkeoplysningsudvalget. Personer, der har været medlem af folkeoplysningsudvalget i to hele sammenhængende valgperioder, har ikke pligt til at modtage valg.

Stk. 3. Om fritagelse for valg og for medlemskab i øvrigt gælder de samme bestemmelser, som er fastsat i lov om kommunale valg.

Stk. 4. For at kunne indstilles/vælges til folkeoplysningsudvalget er det en betingelse, at den pågældende repræsenterer en forening, som i det seneste år op til datoen for valget til folkeoplysningsudvalget har gennemført en folkeoplysende virksomhed med tilskud eller anvisning af et lokale efter loven.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere regler om folkeoplysningsudvalgets sammensætning, jf. § 34, om valg af udvalgets medlemmer og suppleanter samt om udøvelse af folkeoplysningsudvalgets virksomhed.

Folkeoplysningsudvalgets kompetencer og pligter

§ 36. Alle sager, der er henlagt til folkeoplysningsudvalget, skal forelægges kommunalbestyrelsen til afgørelse, hvis de medfører forøgede udgifter for kommunen.

§ 37. Folkeoplysningsudvalget afgiver udtalelse til kommunalbestyrelsen om udkast til regler for tilskud m.v., jf. § 33, stk. 4.

Stk. 2. Folkeoplysningsudvalget afgiver forslag til kommunalbestyrelsen om den samlede beløbsramme, jf. § 6, om rammens fordeling mellem områderne samt om anvendelsen af beløbsrammer til særlige formål.

Stk. 3. Folkeoplysningsudvalget træffer afgørelse om afgrænsningen af de i § 6, stk. 3, anførte områder samt om afgrænsning af de områder, hvortil der kan ydes tilskud af den i § 6, stk. 2, nævnte pulje.

Stk. 4. Folkeoplysningsudvalget træffer afgørelse om tilskudsberettigende virksomhed i henhold til kapitel 4 og 5 og § 6, stk. 2, jf. dog § 32.

Stk. 5. Folkeoplysningsudvalget træffer afgørelse om godkendelse af virksomhed for en bestemt afgrænset deltagerkreds, jf. § 8, stk. 4.

Stk. 6. Folkeoplysningsudvalget afgiver udtalelse til kommunalbestyrelsen om eventuelt gebyr i henhold til § 22, stk. 4.

Stk. 7. Folkeoplysningsudvalget afgiver indstilling eller udtalelse til kommunalbestyrelsen om nedsættelse af lokaletilskud i henhold til §§ 24 og 26.

Stk. 8. Folkeoplysningsudvalget afgiver udtalelse til kommunalbestyrelsen om væsentlige merudgifter i henhold til § 25, stk. 5, nr. 4.

Stk. 9. Folkeoplysningsudvalget påser, at tilskud ydet efter denne lov er anvendt i overensstemmelse med loven og regler fastsat i medfør heraf.

§ 38. Folkeoplysningsudvalget anviser offentlige lokaler m.v. og fordeles tilskud til de enkelte ansøgere, jf. kapitlerne 4, 5 og 7 og § 6, stk. 2, efter loven og de i medfør heraf fastsatte regler, herunder de af kommunalbestyrelsen fastsatte regler, jf. § 33, stk. 4.

Stk. 2. Folkeoplysningsudvalget har ansvaret for offentliggørelsen af de af kommunalbestyrelsen fastsatte regler for at opnå tilskud m.v. til folkeoplysende virksomhed i kommunen, herunder oversigter over offentlige lokaler m.v. Folkeoplysningsudvalget har endvidere ansvaret for information, rådgivning, vejledning og administrativ hjælp til mindre og nye initiativtagere samt til andre grupper med behov herfor.

Stk. 3. Folkeoplysningsudvalget skal støtte private bestræbelser på at tilrettelægge og gennemføre folkeoplysende virksomhed. Hvis der ikke ad privat vej kan tilbydes sådan virksomhed for børn og unge i tilstrækkeligt omfang, skal udvalget indstille til kommunalbestyrelsen, at der fremsættes kommunale tilbud i fornødent omfang, eventuelt i samarbejde med andre sektorer eller kommuner.

Stk. 4. Folkeoplysningsudvalget kan afgive udtalelse og stille forslag til kommunalbestyrelsen om de spørgsmål, der vedrører virksomhed efter lovens afsnit I. Folkeoplysningsudvalget skal afgive udtalelse i alle sager om de nævnte spørgsmål, der forelægges af kommunalbestyrelsen.

§ 39. Folkeoplysningsudvalget kan stille forslag til kommunalbestyrelsen om, at der nedsættes underudvalg, og at en del af udvalgets beføjelser overlades til disse. Medlemmer af under-

udvalg kan udpeges uden for folkeoplysningsudvalgets medlemskreds.

Udgifter til folkeoplysningsudvalgets virksomhed

§ 40. Udgifterne ved folkeoplysningsudvalgets og dets underudvalgs virksomhed afholdes af kommunalbestyrelsen, der stiller sekretariatsbistand til rådighed.

Stk. 2. For deltagelse i møder i folkeoplysningsudvalget eller dets underudvalg kan der ydes medlemmerne diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og befordringsgodtgørelse m.v. i overensstemmelse med reglerne i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter regler om vederlæggelse af folkeoplysningsudvalgenes formænd.

Klagebestemmelser

§ 41. Klage over folkeoplysningsudvalgets afgørelser kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for kommunalbestyrelsen af de personer, initiativtagere, foreninger og myndigheder, som afgørelsen angår.

§ 42. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at visse af kommunalbestyrelsens afgørelser kan indbringes for ministeren.

Kapitel 10

Andre bestemmelser

§ 43. Deltagelse i virksomhed efter denne lov er ikke betinget af bopæl i den kommune, i hvilken virksomheden finder sted.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan kræve godtgørelse for udgifter i forbindelse med undervisning og studiekredse efter kapitel 4 fra deltagerens hjemstedskommune. Hjemstedskommunen er den kommune, hvor den pågældende er tilmeldt folkeregistret ved begyndelsen af undervisningen og studiekredsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan kræve betaling fra en anden kommune for udgifterne til undervisning og studiekredse efter kapitel 4 for personer, der er tilmeldt folkeregistret i kommunen, men som ved beregning af kommunal udlicning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner indgår i folketallet i den anden kommune.

F. t. l. vedr. støtte til folkeoplysende voksenundervisning m.v.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om godtgørelse for udgifter i forbindelse med undervisning og studiekredse efter kapitel 4, herunder regler om opkrævning. Undervisningsministeren fastsætter endvidere nærmere regler om mellemkommunal udligning.

Stk. 5. En forening, som modtager tilskud efter kapitel 4, bortset fra § 8, stk. 2, skal oplyse navn og adresse til kommunalbestyrelsen på de deltagere, der indgår i tilskudsberegningen. En forening skal desuden for deltagere, der har hjemsted i en anden kommune, og som deltager i undervisning og studiekredse, oplyse personnummer når deltagerne indgår i tilskudsberegningen. Foreningen skal gøre deltagerne opmærksomme på, at personnummeret vil blive videregivet til kommunalbestyrelsen, herunder folkeoplysningsudvalget.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at personer, der ikke har et dansk personnummer, kan indgå i tilskudsberegningen, jf. stk. 5, 2. pkt.

Kapitel 11

Statstilskud

§ 44. Undervisningsministeren yder tilskud til konsulentvirksomhed og medarbejderuddannelse vedrørende virksomhed efter lovens afsnit I til landsdækkende folkeoplysende organisationer m.fl. Tilskud kan også ydes til kurser på voksenpædagogiske centre.

Stk. 2. Undervisningsministeren yder tilskud til handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed.

Stk. 3. Undervisningsministeren yder tilskud til forsøgs- og udviklingsarbejde m.m. inden for loven.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan bemyndige organisationer, der virker inden for lovens område, til at fordele og administrere tilskudene.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af tilskud efter stk. 1, 2 og 3, herunder om regnskabsaflæggelse og revision m.v., samt om administration af ordningen, herunder om udbetaling af forskud og tilbagebetaling af tilskud og opsparing af ikke forbrugte beløb til brug i følgende finansår.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan beslutte, at lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og bestemmelser om offentlige registre skal finde anvendelse ved organisationernes administration af tilskud, jf. stk. 4.

Afsnit II Amtskommunale opgaver

Kapitel 12

§ 45. Amsrådet anviser de til formålet egnede ledige offentlige lokaler, herunder idrætshaller og andre haller samt udendørsanlæg, til foreningsarbejde på amtsplan for børn og unge efter bestemmelserne i kapitel 6.

Stk. 2. Amsrådet yder lokaletilskud til foreningsarbejde på amtsplan for børn og unge efter bestemmelserne i §§ 25 - 28.

Stk. 3. Amsrådet kan yde tilskud til foreningsarbejde på amtsplan for børn og unge.

Stk. 4. Amsrådet kan fastsætte regler om tilbagebetaling af tilskud.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om foreningsarbejdet på amtsplan for børn og unge inden for loven.

Afsnit III Folkeuniversitetet

Kapitel 13

§ 46. Formålet med Folkeuniversitetets virksomhed er gennem folkeoplysende undervisnings- og foredragsvirksomhed at udbrede kendskabet til forskningens metoder og resultater.

§ 47. Undervisningsministeren nedsætter et Folkeuniversitetsnævn, der har det overordnede økonomiske og faglige ansvar for den samlede folkeuniversitetsvirksomhed, jf. § 48.

Stk. 2. Folkeuniversitetsnævnet består af 13 medlemmer, der beskikkes på følgende måde:

- 1) 3 medlemmer udpeges af undervisningsministeren efter indstilling fra De Statslige Forskningsråd, og formanden udpeges af undervisningsministeren blandt disse medlemmer,
- 2) 5 medlemmer beskikkes efter indstilling i forening fra folkeuniversitetsvirksomhederne i universitetsbyerne, og
- 3) 5 medlemmer beskikkes efter indstilling i forening fra folkeuniversitetsvirksomhederne uden for universitetsbyerne.

Stk. 3. Beskikkelsesperioden er 3 år, dog beskikkes formanden første gang for 4 år. Genbeskikkelse kan finde sted 1 gang.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fra Folkeuniversitetsnævnet indhente oplysninger om alle forhold vedrørende folkeuniversitetsvirksomhe-

den og kan fastsætte regler om formen for afgivelse af oplysninger, herunder i særlige digitale formater. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om Folkeuniversitetsnævnets øvrige virke og sekretariatsbetjening, herunder om ansættelse af en folkeuniversitetsrektor.

§ 48. Folkeuniversitetsvirksomheden udøves under ansvar over for Folkeuniversitetsnævnet, jf. § 47. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om folkeuniversitetsvirksomhedens udøvelse.

Stk. 2. Folkeuniversitetsvirksomheden er underlagt forvaltningsloven, lov om offentlighed i forvaltningen, lov om offentlige myndigheders registre og lov om offentlige arkiver m.v.

§ 49. Staten yder tilskud til udgifter til aflønning m.v. af forelæsere og lærere, rejsegodtgørelse og administration ved folkeuniversitetsvirksomheden. Tilskuddets størrelse fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Den samlede deltagerbetaling skal mindst udgøre 1/4 af udgifterne til aflønning m.v. af lærere og 1/3 af udgifterne til aflønning af forelæsere.

Stk. 3. Tilskud, jf. stk. 1, udbetales til Folkeuniversitetsnævnet, der fordeler tilskuddet til folkeuniversitetsvirksomheden i og uden for universitetsbyerne. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskud og fordeling af tilskud, herunder om udbetaling af forskud m.v.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter regler om regnskabsaflæggelse for og revision af regnskabet for folkeuniversitetsvirksomheden i og uden for universitetsbyerne.

§ 50. Universiteterne og andre højere uddannelsesinstitutioner, jf. Universitetsloven, stiller lokaler med fornødent udstyr til rådighed for folkeuniversitetsvirksomheden. Udgifterne herved afholdes af de pågældende universiteter og institutioner. Forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 2. Hvis der ikke i henhold til stk. 1 kan tilvejebringes de fornødne lokaler til folkeuniversitetsvirksomheden, anviser kommunalbestyrelsen lokaler efter bestemmelserne i § 21 og § 22, stk. 1-3 og stk. 6.

§ 51. Klage over afgørelser, der er truffet vedrørende folkeuniversitetsvirksomheden, kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbrin-

ges for Folkeuniversitetsnævnet. Undervisningsministeren, og for så vidt angår § 50, stk. 1, forskningsministeren, kan fastsætte nærmere regler om klageberettigede og klagetæmæ.

Stk. 2. Folkeuniversitetsnævnets afgørelser i henhold til stk. 1 og andre beslutninger og afgørelser, som træffes af Folkeuniversitetsnævnet, kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Afsnit IV Fælles bestemmelser

Kapitel 14

Løn og forsøg

§ 52. Finansministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, udarbejder regler om løn- og andre ansættelsesvilkår for lærere og ledere, jf. kapitel 4 og kapitel 13.

§ 53. Undervisningsministeren kan fravige lovens bestemmelser for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde inden for lovens område.

Kapitel 15

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 54. Loven træder i kraft den 1. august 2000, jf. dog stk. 2, og har virkning for ansøgninger om tilskud og lokaleanvisning fra finansåret 2001. Bestemmelserne i kapitel 13 om Folkeuniversitetet har dog virkning fra den 1. august 2000, bortset fra § 50, stk. 2.

Stk. 2. § 34 og § 35 træder i kraft dagen efter, at der har fundet kommunalvalg sted i 2001.

Stk. 3. Lov om støtte til folkeoplysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 20 juni 1996, ophæves den 1. august 2000. Loven finder fortsat anvendelse på ansøgninger, der vedrører finansåret 2000, jf. dog stk. 1, 2. pkt.

Stk. 4. Afregning af virksomhed for år 2000 behandles efter de hidtil gældende bestemmelser.

Stk. 5. De i medfør af lov om støtte til folkeoplysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 20. juni 1996, udpegede folkeoplysningsudvalg fungerer, indtil der er foretaget nyvalg til udvalgene efter kommunalvalget i 2001.

Stk. 6. Regler, der er fastsat i medfør af lov om støtte til folkeoplysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 20. juni 1996, forbliver i kraft, indtil de ændres eller ophæves.

Stk. 7. Ved behandlingen af ansøgninger om lokaletilskud for finansåret 2001 gælder § 25, stk. 2, ikke for ansøgninger fra folkeoplysende foreninger, jf. §§ 4 og 5, til lokaler m.v., hvortil foreningen ved lovens ikrafttræden oppebar lokaletilskud efter de hidtil gældende bestemmelser.

§ 55. I lov om ungdomsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 1. august 1995, ophæves § 8, stk. 4. Stk. 5 bliver herefter stk. 4.

§ 56. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Nedenstående henviser til data for den gældende lov.

Lov nr. 410 af 13. juni 1990 (Folketingstidende 1989 - 90: 4304, 5283, 10124, 10920, 11249, A 2905, B 1429) er blevet ændret ved lov nr. 385 af 6. juni 1991, (FT 1990-91, 2. samling: 1117, 1509, 6831, 7464, A 2341, B 1215, 1715), lov nr. 445 af 14. juni 1995 (FT 1994-95: 2271, 2660, 6262, 6485, A 1684, B697), lov nr. 1130 af 20. december 1995 (FT 1995 - 96: 182, 649, 2030, 2243, A 1347, B141) og lov nr. 232 af 2. april 1997 (FT 1996 - 97: 1710, 4045, 5006, A 1838, B 303, 406). Loven er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 560 af 20. juni 1996.

I

Den frie folkeoplysende virksomhed

Baggrunden for lovforslaget

I følge lov nr. 445 af 14. juni 1995 om ændring af lov om støtte til folkeoplysning, § 2, stk. 4, skal der fremsættes forslag til revision af loven for Folketinget i folketingsåret 1999-2000.

Undervisningsministeren nedsatte derfor i maj måned 1998 en arbejdsgruppe med det formål at vurdere den gældende lovs hensigtsmæssighed. Arbejdsgruppen har bestået af medlemmer fra de involverede parter suppleret med 3 ministerudpegede medlemmer. Arbejdsgruppen afgav rapporten til ministeren i juni måned 1999, og rapporten har herefter været til offentlig debat. Der har herudover været ført en løbende debat om revision af loven på en til formålet etableret hjemmeside.

Arbejdsgruppens konklusion er, at den gældende lov er en god og funktionel lov, men at den kan gøres endnu bedre. Hovedbudskaberne er:

Gør folkeoplysning mere værdibaseret, styrk de forpligtende fællesskaber i folkeoplysningen, styrk det samfundsbetonede, styrk det fortsatte udviklingsarbejde inden for folkeoplysningen, gør tilskudsbetin-

gelserne mere enkle og forebyg utilsigtet brug og misbrug af loven.

Arbejdsgruppen gør bl.a. opmærksom på, at de folkeoplysende organisationer og foreninger er kommet mere og mere i fokus i 90'erne, hvor den gældende lov har eksisteret. Opmærksomheden tager på den ene side udgangspunkt i en voksende bevidsthed hos nogle om, at frivilligt folkeoplysende arbejde rummer et socialt engagement, en evne til at opbygge fællesskaber og en anderledes handle måde end sædvanligt. I denne sammenhæng vurderes den folkeoplysende virksomhed ofte at indeholde elementer, der kan bidrage til fornyelse af samfundet. Ligeledes betones potentialerne i folkeoplysningen i den aktuelle diskussion om livslang læring. Denne betegner således alle aktiviteter, der forøger viden, færdigheder og kompetencer, og kan ikke forstås snævert alene i relation til den traditionelle formelt kompetencegivende uddannelsesverden.

På den anden side mener nogle, at indholdet i folkeoplysningen ikke er, som det burde være. Denne holdning kommer oftest til udtryk i eftersommeren, hvor oplysningsforbundene udsender deres kataloger over det kommende års tilbud. Her har der været rejst kritik af enkelte tilbud, som har en vis useriøs karakter. Disse kommer så uheldigvis til at danne grundlag for diskussioner om oplysningsforbundenes arbejde med det resultat, at de få bringer hele det seriøst arbejdende område i miskredit. Der er samtidig flere kommuner, der mener, at det er for nemt at opnå tilskud, idet stort set alle former for aktivitet og undervisning kan opnå tilskud, når blot lovens krav til en »kreds« er opfyldt. Disse kommuner har tilkendegivet, at det med den gældende lov er vanskeligt at nægte at give tilskud til mere eller mindre kommercielle fritidstilbud.

Lovforslagets indhold

På grundlag af sine samlede overvejelser og vurderinger af folkeoplysningen fremhæver arbejdsgruppen om revision af loven 4 hovedforslag til ændringer og præciseringer af den gældende lov. Lovforslaget byg-

ger på disse hovedændringer og bygger i øvrigt i det væsentlige på arbejdsgruppens øvrige anbefalinger.

Hovedforslag

Formålsbeskrivelser

Forslaget indebærer en præcisering af lovens overordnede formål samt en formålsbeskrivelse gældende for henholdsvis folkeoplysende voksenundervisning og frivilligt foreningsarbejde. Formålsbeskrivelserne skal give initiativtagerne, kommunalbestyrelserne og folkeoplysningsudvalgene pejlemærker for lokalt på et alment og kvalificeret grundlag at kunne diskutere, definere og afgrænse den støtteberettigende folkeoplysende virksomhed efter loven.

Fra kreds- til foreningsbegreb

Forslaget indfører et foreningsbegreb som den organisatoriske ramme for folkeoplysende virksomhed efter loven. Foreningsbegrebet afløser den gældende lovs kredsbe- greb.

Der er i processen med udarbejdelse af lovforslaget blevet peget på, at de værdier, der ligger i folkeoplysningsbegrebet, er tættere forbundet med de værdier, der ligger i foreningsbegrebet end i det nuværende kredsbe- greb.

Med foreningsbegrebet signaleres der, at forenings- formen betragtes som et særligt værdifuldt udgangs- punkt for det folkeoplysende arbejde og bygger på de- demokratiske processer, hvor helhedstækning, toleran- ce og deltagelse er i centrum.

Foreningsbegrebet med bl.a. krav om en ansvarlig bestyrelse og en formålsbestemmelse med folkeoplysn- ing som overordnet formål opstiller nogle rammer, som i kombination med de foreslåede formålsbestem- melser vil give brugere og administratorer bedre ar- bejdsredskaber for afgrænsning af folkeoplysende virksomhed efter loven, end det nuværende kredsbe- greb gør.

»Øremærkning« af tilskud til øget satsning på fælles- skabet og det værdibaserede i den folkeoplysende voksenundervisning

Forslaget medfører en øget satsning på fællesskabet og det værdibaserede i den folkeoplysende voksenun- dervisning. Der foreslås derfor indført en ordning, hvorefter 10 pct. af det årlige tilskud, som den enkelte voksenundervisende forening modtager, skal anvendes til virksomhed med samfundsbetonet og helheds- orienteret oplysning, der ligger ud over den tradition- elle undervisning. Formålet er at understøtte ønsket om at gøre væsentlige emner, der har interesse for fæl-

lesskabet, til samtalestof mellem mennesker. Virk- somheden skal henvende sig til et bredt udsnit af be- folkningen og skal være debatskabende. Tilskuddet kan afregnes på andre udgiftstyper end lærerløn. Val- get af emner og metoder foretages af foreningen bag den folkeoplysende voksenundervisning med ud- gangspunkt i foreningens formål. Aktiviteten vil bl.a. kunne være debataftener, hvor der oplyses og debatte- res om væsentlige emner, der f.eks. har betydning lo- kalt.

Start- og udviklingspulje

Forslaget medfører en ændring af den eksisterende mindst 5 pct. forsøgs- og udviklingspulje, der i forsla- get omdannes til en start- og udviklingspulje. Formå- let med den eksisterende pulje er at sikre en rumme- lighed, der giver mulighed for, at forskellige organisa- tionsformer kan påvirke og udfordre hinanden og for- andre sig i et dynamisk samspil. Fornyelsen sikres i den gældende lov gennem tilskud til nye initiativer, til udviklingsarbejde, til folkeoplysende tilbud til børn og unge, som ikke tiltrækkes af øvrige tilbud, til sam- lingssteder med folkeoplysning som hovedformål og til virksomhed af tværgående karakter. Mindst 5 pct. puljen er fælles for folkeoplysningsområdet, og folke- oplysningsudvalget fordeler den. Folkeoplysnings- mange initiativer mødes hermed i et fælles forum, hvor erfaringer m.m. bliver delt og diskuteret, og hvor fornyelsen også kan diskuteres i forhold til den lokale fritidspolitik.

Puljen omdannes i lovforslaget til en start- og ud- viklingspulje for også at kunne omfatte helt nye fore- ninger. Samtidig er der mulighed for, at folkeoplysn- ingsudvalget kan fravige kravet om foreningsdannelse for tilskud givet efter denne pulje.

Andre forslag - forenklinger

Derudover vil forslaget i overensstemmelse med ar- bejdsgruppens anbefalinger medføre, at tilskudssyste- met og de mellemkommunale udligninger forenkles. Tilskudsbestemmelserne i detailform fremgår ikke af lovforslaget. Tilskudsmodellen for det frivillige fore- ningsområde vil blive fastsat af kommunalbestyrelsen ud fra lokale forhold, mens tilskudsmodellen for folkeoplysende voksenundervisning vil fremgå af en model, som undervisningsministeren får hjemmel til at fastsætte i en bekendtgørelse.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen afgør, om der skal vælges tilforordnede til folkeoplysningsudvalget. Det skal i øvrigt tilstræbes, at der er en balance i sam- mensætning af udvalget mellem lovens to områder, dog således at folkeoplysningsudvalget skal afspejle

bredden på hele det frie folkeoplysningsområde (lovsforlagets afsnit I).

Lokaletilskud

I kommuneaftalen af 16. juni 1997 mellem Kommunernes Landsforening og regeringen blev det aftalt at undersøge mulighederne for en forenkling af folkeoplysningslovens bestemmelser om lokaletilskud for at give kommunerne større handlefrihed på området med henblik på mere hensigtsmæssig ressourceanvendelse.

En arbejdsgruppe med deltagelse af de kommunale parter, Undervisningsministeriet og Finansministeriet har med udgangspunkt heri analyseret folkeoplysningslovens lokaletilskudsregler. Arbejdsgruppen konkluderede bl.a. at de kommunale udgifter ved deres lovbundne karakter hidtil har været undtaget fra det generelle princip om økonomisk rammestyring. Det lovbundne lokaletilskud har således mindsket kommunernes mulighed for at prioritere inden for loven og mellem forskellige udgiftsområder. Endvidere har de meget detaljerede bestemmelser om lokaletilskud givet kommunerne et betydeligt administrativt pres.

Af kommuneaftalen af 15. juni 1998 fremgår bl.a. om folkeoplysningslovens lokaletilskudsregler, at »Regeringen vil søge tilslutning til, at princippet om det frie lokalevalg og reglerne om lovbundne lokaletilskud ophæves. Dette vil give den enkelte kommune bedre prioriteringsmuligheder og indebære administrative forenklinger. For kommunerne under ét er det ikke intentionen, at udgifterne til kommunale og private lokaler til foreningsbrug skal bortfalde. Derfor vil der heller ikke blive foretaget regulering i henhold til DUT-princippet.«

Aftalen af 11. juni 1999 mellem Kommunernes Landsforening og regeringen om kommunernes økonomi og service i år 2000 er en opfølgning på den flerårige aftale fra 1998, der indeholder de overordnede mål og rammer for kommunernes økonomi for perioden 1999-2002. Om lokaletilskud efter folkeoplysningsloven fremgår, at »Det indgik i sidste års aftale, at regeringen vil søge tilslutning til, at princippet om det frie lokalevalg og reglerne om lovbundne lokaletilskud ophæves. Undervisningsministeriets udvalg om revision af folkeoplysningsloven afslutter sit arbejde i juni 1999, og regeringen vil søge tilslutning til, at ændringen gennemføres med virkning pr. 1. august 2000.«

Imens dette lovforslag - uden bestemmelser om lokaletilskud - har været til høring, har der på foranledning af idrætsorganisationerne og Dansk Ungdoms

Fællesråd været forhandlet om en lokaletilskudsafteale mellem Danmarks Idræts-Forbund, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd og Kommunernes Landsforening. Forhandlingen er mundet ud i følgende aftale.

- »1) Kommunalbestyrelsen yder lokaletilskud til det frivillige, folkeoplysende foreningsarbejde med mindst 65 % af driftsudgifterne. Der er højst pligt til at yde tilskud på 65 % af 167,10 kr. og 83,55 kr. pr. aktivitetstime i henholdsvis haller og andre lokaler (beløbene pristalsreguleres som hidtil): Lokaletilskud forudsætter, at den pågældende forening kan dokumentere aktivitetstallet.
- 2) Kommunalbestyrelsen kan undlade at imødekomme nye ansøgninger om lokaletilskud, hvis der i stedet kan anvises et egnet kommunalt lokale. Det præciseres i loven, at for at et lokale anses for at være egnet, skal det ligge i foreningens lokalområde og rumme mulighed for et socialt liv ud over aktiviteten, der skal være plads til rekvisitter og udstyr, og der skal være mulighed for særpræg og udsmykning i forhold til foreningens aktivitet. Endvidere skal lokalets størrelse og standard svare til aktivitetens indhold.
- 3) Kommunalbestyrelsen kan undlade at yde lokaletilskud til nye lokaler m.v. og til nye lejemål, hvis de nye lokaler/lejemål medfører væsentlige merudgifter for kommunen.
- 4) Omfatter de folkeoplysende aktiviteter deltagere over 25 år, nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt svarende til disse deltageres andel af det samlede antal deltagere efter regler fastsat af kommunalbestyrelsen. Der sker dog som hidtil ikke fradrag for ledere og instruktører over 25 år. Folkeoplysningsudvalget afgør ud fra en konkret vurdering, om de pågældende udøver virksomhed som leder eller instruktør i foreningen.
- 5) De hidtidige regler i lovens § 27 om nedsættelse af tilskud suppleres med en bestemmelse om, at tilskud til lejede lokaler m.v. kan nedsættes, hvis der i lejebeløbet er indeholdt udgiftstyper, som ikke kunne have udløst tilskud, hvis der havde været tale om foreningens eget lokale, fx afdrag og udgifter til rekvisitter og udstyr.

Øvrige lokaletilskudsbestemmelser i lov og bekendtgørelse fortsætter i princippet uændret.«

Kommunernes Landsforening har i slutningen af november 1999 fremsendt aftalen til regeringen med bemærkning om, at hvis indholdet af aftalepunkterne kommer til at indgå som bestemmelser i den kommende lov, anser Landsforeningen intentionerne med afta-

len af 11. juni 1999 mellem Kommunernes Landsforening og regeringen om kommunernes økonomi og service i år 2000 som opfyldt herved.

Regeringen har taget Kommunernes Landsforenings brev og den mellem Danmarks Idræts-Forbund, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd og Kommunerens Landsforening indgåede aftale om tilskud til foreningslivets private lokaler m.v. til efterretning. Lovforslaget fremsættes på dette grundlag med et kapitel om tilskud til private lokaler m.v.

I forbindelse med ændringen af den gældende lov i 1995 fremhævede et flertal i Uddannelsesudvalget i betænkning til lovforslag nr. L 136 den mulige konkurrenceforvridning. Man pegede derfor på, at en debat om folkeoplysningens formål, indholdsmæssige definition eller afgrænsning i det moderne samfund ikke blot skulle tage sigte på afgrænsningen over for private kommercielle virksomheder, men også i relation til den mulige konkurrenceforvridning, som denne lovs initiativtagere bliver udsat for fra tilgrænsende lovområder, såsom folkeoplysende aktiviteter på f.eks. handelsskoler, tekniske skoler, VUC og AMU-kurser.

For så vidt angår afgrænsningen til private kommercielle virksomheder, er det efter en samlet afvejning mellem på den ene side hensynet til udbredelsen af folkeoplysning og på den anden side konkurrencehensyn til mere forretningsmæssigt drevne virksomheder opfattelsen, at lovforslagets indførelse af et foreningsbegreb og formålsbestemmelser samt en øget satsning på det værdibaserede og fællesskabet i den folkeoplysende voksenundervisning er medvirkende til at kunne begrunde, at der ikke skal ske begrænsninger i lovens virkefelt, ud over de begrænsninger der følger af lovforslaget.

Med hensyn til den mulige konkurrenceforvridning fra tilgrænsende lovområder vil Undervisningsministeriet søge problemet afklaret i de pågældende lovgivninger.

II

Folkeuniversitetet

Baggrunden for forslaget

Af gældende lov fremgår, at Folkeuniversitetsudvalget (Landsudvalget) har det overordnede økonomiske og faglige ansvar for den samlede folkeuniversitetsvirksomhed, at udvalgets sammensætning og vedtægter fastsættes af undervisningsministeren, og at der kan ansættes en studierektor ved den samlede folkeuniversitetsvirksomhed.

Strukturen i øvrigt er fastlagt i vedtægterne for Folkeuniversitetsudvalget. Det fremgår heraf, at folkeuniversitetsvirksomheden er etableret i selvstændige folkeuniversitetsafdelinger i universitetsbyerne København, Århus, Roskilde, Odense og Aalborg samt i lokale folkeuniversitetskomitéer ud over landet, for så vidt angår virksomheden uden for universitetsbyerne. Der er for tiden ca. 135 komitéer.

Folkeuniversitetsudvalget består af 9 medlemmer, hvoraf de 5 afdelinger udpeger hver sin repræsentant, mens komitéerne tilsammen udpeger 3 repræsentanter og Dansk Folkeoplysnings Samråd 1 repræsentant. Den enkelte afdeling, der ifølge egne vedtægter er en selvejende institution, ledes af en vedtægtsbestemt styrelse. Antallet af medlemmer i styrelsen for de enkelte afdelinger varierer fra 7 til 14. Fælles for afdelingerne er, at det universitet, som afdelingen er knyttet til, samt de øvrige højere uddannelsesinstitutioner i universitetsbyerne er repræsenterede i styrelsen. Styrelsen udarbejder vedtægterne, nedsætter et programråd og ansætter en rektor for afdelingen som daglig leder. Rektor ansætter afdelingens personale.

De enkelte komitéer fastsætter selv vedtægter, der skal godkendes af studierektor og Folkeuniversitetsudvalget. Der er i komitéerne alene tale om frivillig arbejdskraft, idet dog nogle komitéer har aftaler med kommunen om sekretærbistand via kulturforvaltningen, biblioteket eller andet. I henhold til vedtægterne for Folkeuniversitetsudvalget er udvalget øverste styrelse for komitéerne og varetager opgaver vedrørende indsamling af undervisningstilbud til virksomheden, godkendelse af lærere og undervisere samt planerne for undervisningen.

Ud over de styrelsmæssige opgaver vedrørende komitéerne har Folkeuniversitetsudvalget til opgave at koordinere og godkende den samlede folkeuniversitetsvirksomhed, herunder at påse, at de bevillingsmæssige forudsætninger overholdes, og at bidrag til det årlige drifts- og administrationsbudget koordineres og afstemmes i overensstemmelse med målet for virksomheden. Endvidere modtager og fordeler udvalget det årlige statstilskud til den samlede virksomhed. Efter bemyndigelse fra udvalget godkender de enkelte afdelinger lærere og forelæsere samt planer for afdelingens undervisning.

Folkeuniversitetsudvalgets status i relation til Undervisningsministeriet, afdelingerne og komitéerne har hidtil været uafklaret med hensyn til, om udvalget er en selvejende institution eller en statsinstitution. Dette har bevirket, at forhold vedrørende udvalgets regnskabsafregning alene fremgår af vedtægterne og

ikke som forudsat i den gældende lovs § 41, stk. 3, af nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler.

Strukturen

Gennem en årrække har Folkeuniversitetsudvalget debatteret en ændret struktur, uden at udvalget har kunnet nå til enighed om en indstilling til Undervisningsministeriet. På den baggrund blev udvalget af Undervisningsministeriet i juni 1997 anmodet om at indlede konstruktive drøftelser og sætte arbejde i gang vedrørende især følgende områder:

Folkeuniversitetsudvalgets dobbeltrolle

Folkeuniversitetsudvalgets hidtidige rolle har på den ene side været som overordnet organ for den samlede virksomhed, herunder fordeling af statstilskuddet til den samlede virksomhed, og på den anden side som styrelse for virksomheden uden for universitetsbyerne (komitévirksomheden). Udvalget blev anmodet om at nå frem til en løsning, hvorefter udvalget blev frigjort fra denne dobbeltfunktion.

Forskningsformidlingen

Ministeriet anmodede desuden Folkeuniversitetsudvalget om at tilvejebringe strukturer, hvorved forskningsformidlingen og forskningsrepræsentationen sikres.

Folkeuniversitetsudvalgets sammensætning

Endelig anmodede ministeriet Folkeuniversitetsudvalget om at vurdere udvalgets sammensætning, herunder bl.a. aktivitetsomfanget sammenholdt med udvalgsrepræsentationen.

I december 1997 redegjorde Folkeuniversitetsudvalget for forskellige forslag fra udvalgets repræsentanter. Efter en analyse af forslagene opfordrede ministeriet i juni 1998 Folkeuniversitetsudvalget til at arbejde videre med et forslag om regionalisering af virksomhedens styrelse, der skulle kunne gennemføres i forbindelse med revisionen af folkeoplysningsloven. Der blev lagt vægt på, at ingen af parterne gav udtryk for modvilje mod et regionaliseringsforslag, samt at dette ville kunne medvirke til at styrke den særlige tilknytning til universiteterne m.v. Det blev lagt til grund, at Folkeuniversitetsudvalget fortsat skulle have det overordnede økonomiske og faglige ansvar for den samlede virksomhed.

Folkeuniversitetsudvalgets forslag

Et strukturudvalg under Folkeuniversitetsudvalget har i foråret 1999 afgivet et flertalsforslag til Folkeuniversitetsudvalget om »Forslag til regionalisering af

Folkeuniversitetet i Danmark« og et mindretalsforslag om »Alternativt forslag til en regionaliseringsmodel for Folkeuniversitetet i Danmark.«

Hovedprincipperne i strukturudvalgets flertalsforslag er:

- etablering af 5 regioner, der hver består af en afdeling og et antal komitéer
- centrum i hver region udgøres af den eksisterende, universitetstilknyttede afdeling i regionen, der baseres på amterne som strukturelle enheder
- afdelinger og komitéer skal sikres en høj grad af autonomi, hvilket bedst sikres ved, at afdelingernes styrelse og komitéernes ledelse fortsætter uændret
- afdelingernes programrådsfunktion fortsætter uændret
- komitéerne udarbejder selv deres program, som godkendes af det regionale afdelingsprogramråd/styrelse - i praksis afdelingens rektor
- afdelingens sekretariat varetager sekretariatsfunktionen for såvel afdelingen som regionens komitéer
- for at undgå unødige bureaukratisering af aktiviteterne foreslås, at repræsentanter for regionens komitéer og afdelingen mødes et par gange om året i et regionalt forum, men der lægges også op til lokale løsninger vedrørende samarbejdsformer
- landssekretariatets (studierektors) fremtidige opgaver foreslås at bestå i sekretariatsvirksomhed for Folkeuniversitetsudvalget, koordinering af den samlede folkeuniversitetsvirksomhed, styring og modernisering af det samlede folkeuniversitets administration, udviklingsopgaver, øget samarbejde med andre folkeoplysningsinstitutioner og udbygning af både nationalt og internationalt samarbejde
- ingen ændring i sammensætningen af Folkeuniversitetsudvalget

Hovedprincipperne i strukturudvalgets mindretalsforslag er:

- at amterne som geografiske enheder skal udgøre valgkredse til landsledelsen (Folkeuniversitetsudvalget) og sikre, at man ved samarbejdsudvalg i de enkelte regioner opnår lokal indflydelse
- etablering af 3 regioner - en hovedstadsregion, en nord-, vest- og midtjyllandregion samt en øst- og syddanmark region
- at afdelingerne i København og Århus på forhånd sikres plads i Folkeuniversitetsudvalget på grund af deres særlige historiske forløb

- at der udpeges 1 medlem for hvert amt, der vælges på amtsmøder
- at Folkeuniversitetsudvalget suppleres med et forskningskyndigt råd
- at sekretariatsfunktionen fortsat beror på et fælles landssekretariat

Efter høring af universitetsafdelingerne og komitéerne har et flertal i Folkeuniversitetsudvalget indstillet til Undervisningsministeriet, at den fremtidige struktur for Folkeuniversitetet baseres på strukturudvalgets flertalsforslag. Mindretallet, der repræsenterer komitévirksomheden, har ikke kunnet tilslutte sig forslaget.

Lovforslagets indhold

Med hensyn til Folkeuniversitetsudvalgets forslag om en ændret struktur lægger Undervisningsministeriet vægt på opretholdelse af dualismen i udøvelsen af folkeuniversitetsvirksomheden gennem både virksomheden i universitetsbyerne og virksomheden uden for universitetsbyerne, hvorved det tilgodeses, at tilbuddet om forskningsbaseret folkeoplysning bliver landsdækkende og når ud til befolkningen uden for universitetsbyerne og dermed udgør et reelt tilbud til hele befolkningen.

Undervisningsministeriet finder det endvidere væsentligt at sikre, at forskningsformidlingen og forskningsrepræsentation indgår med tilstrækkelig vægt i alle dele af folkeuniversitetsvirksomheden.

Undervisningsministeriet finder imidlertid, at de foreliggende forslag fra Folkeuniversitetsudvalget om regionalisering af strukturen for folkeuniversitetsvirksomheden ikke udgør et tilstrækkeligt grundlag for at fastsætte regler om en regionalisering. Det af en eventuel styrelsmæssig regionalisering afledte samspil mellem virksomheden i og uden for universitetsbyerne er ikke nøjere beskrevet, særligt ikke hvorledes virksomheden uden for universitetsbyerne bliver repræsenteret i en eventuel regional styrelse af den samlede virksomhed.

Undervisningsministeriet finder det påkrævet, at der afgives et nærmere beskrevet og formaliseret forslag om den samlede struktur, inden for hvilken virksomheden skal udøves, herunder om en eventuel regionalisering af styringen af virksomheden.

Fastsættelse af regler om strukturen for den samlede folkeuniversitetsvirksomhed må derfor bero på og afvente afgivelse af et forslag fra de berørte parter.

Det foreslås med lovforslaget, at ministeren nedsætter et overordnet styrende organ for den samlede folkeuniversitetsvirksomhed til afløsning af det nuværende Folkeuniversitetsudvalg. Det nye styrende organ, der foreslås benævnt Folkeuniversitetsnævnet,

vil blive henført til gruppen af selvstændige myndighedsudøvende råd og nævn.

Umiddelbart i forbindelse med dets nedsættelse foreslås det, at undervisningsministeren anmoder Folkeuniversitetsnævnet om at udarbejde forslag til og afgive indstilling om den fremtidige struktur. Indtil en afklaring heraf foreligger, foreslås de opgaver, der hidtil har været varetaget af Folkeuniversitetsudvalget i henhold til dets vedtægter, videreført af Folkeuniversitetsnævnet. Med afklaringen af den fremtidige struktur vil nævnets opgaver skulle tilpasses denne.

De opgaver, der - indtil der foreligger en afklaring af den fremtidige struktur - foreslås videreført af nævnet, vil kunne omfatte

- ledelse af folkeuniversitetsvirksomheden uden for universitetsbyerne,
- godkendelse af og støtte til de lokale folkeuniversitetskomitéer,
- indsamling af undervisningstilbud til virksomheden uden for universitetsbyerne,
- godkendelse af lærere og undervisere samt planerne for undervisningen uden for universitetsbyerne,
- udarbejdelse af budgetforslag og regnskab vedrørende virksomheden uden for universitetsbyerne,
- koordinering og godkendelse af den samlede virksomhed,
- tilsyn med, at de bevillingsmæssige forudsætninger for virksomheden overholdes,
- koordinering af og afstemning af bidrag til det årlige drifts- og administrationsbudget,
- indsendelse af budgetforslag og afsluttende regnskab til Undervisningsministeriet,
- fordeling af det årlige statstilskud til virksomheden i og uden for universitetsbyerne efter en af Undervisningsministeriet godkendt fordelingsnøgle,
- tilsyn med, at lærere og forelæsere aflønnes i overensstemmelse med Undervisningsministeriets regler,
- tilsyn med, at løn- og arbejdsvilkår for teknisk og administrativt personale ved virksomheden fastsættes i overensstemmelse med gældende aftaler og overenskomster,
- fastsættelse af retningslinier for godkendelse af lærere og forelæsere samt for godkendelse af planerne for undervisningen,
- bemyndigelse af de selvstændige styrelser i universitetsbyerne til at godkende lærere og forelæsere samt planerne for undervisningen i universitetsbyerne,

- fastsættelse hvert år af størrelsen af deltagerbidraget til forelæsningshonorarer og
- af et landsmøde, som har til formål at styrke helheden i folkeuniversitetsarbejdet.

Med hensyn til sammensætningen af Folkeuniversitetsnævnet foreslås det, at nævnet sammensættes af 13 medlemmer, og at virksomheden i og uden for universitetsbyerne bliver paritetisk repræsenteret med hver 5 medlemmer. Herudover foreslås det, at undervisningsministeren udpeger 3 medlemmer efter indstilling fra De Statslige Forskningsråd og blandt disse formanden.

Forslaget om paritetisk repræsentation for afdelinger og komitéer og derudover 3 ministerudpegede medlemmer, herunder formanden, skal ses i lyset af Folkeuniversitetsudvalgets mangeårige drøftelser om en ændret struktur, uden at der er opnået samklang om en indstilling. Det vil derfor være en forudsætning for reel paritet mellem afdelinger og komitéer, at de ministerudpegede medlemmer ikke på forhånd har tilknytning til afdelingerne eller komitéerne.

III

Administrative og økonomiske konsekvenser af lovforslaget

Forslaget medfører fortsat, at det er de enkelte kommuner, der har ansvaret for at sikre offentlig støtte til den frie folkeoplysende virksomhed. Det er den enkelte kommune, der fastsætter det økonomiske niveau for området, hvorefter den enkelte forening i vidt omfang selv får ansvaret for at forvalte den offentlige støtte bedst muligt.

Forslaget viderefører folkeoplysningens grundlæggende frihedsrettigheder: Det frie initiativ, den frie deltagelse, det frie emnevalg og det frie lærervalg. Med lovforslaget fastholdes den offentlige forpligtelse til at støtte folkeoplysningen på dette grundlag, men der bliver som nævnt oven for givet såvel initiativtagerne som kommunalbestyrelser og folkeoplysningsudvalg nogle redskaber, som skal gøre det nemmere at afgrænse, hvad der er støtteberettigende virksomhed inden for loven.

Administrationen af den frie folkeoplysende virksomhed sker som i gældende lov i et samspil mellem kommunalbestyrelsen og et af denne nedsat folkeoplysningsudvalg.

Forslaget medfører, at det lovbundne lokaletilskud til aktiviteter for børn og unge til nedsættelse af driftsudgifterne ved brug af private lokaler m.v. nedsættes fra 75 pct. til 65 pct. Det er fortsat op til kommunen at beslutte, om der skal gives mere i tilskud end de 65 pct.

Det fremgår af kommuneaftalen af 15. juni 1998, jf. tidligere, at det for kommunerne under ét ikke er intentionen, at udgifterne til kommunale og private lokaler til foreningsbrug skal bortfalde. Derfor vil der heller ikke blive foretaget regulering i henhold til DUT-princippet. Det må derfor forudsættes, at den efterfølgende indgåede aftale mellem KL, Idrætsorganisationerne og DUF, omtalt tidligere under punktet »Lokaletilskud«, som dette lovforslag bygger på, ikke tilsigter at nedsætte udgifterne til lokaletilskud. Lovforslaget forventes derfor ikke at have økonomiske konsekvenser. For borgerne vil nedgangen i procent-satsen, og at kommunalbestyrelsen ved nye ansøgninger ikke har pligt til at yde lokaletilskud til børn og unge, hvis der kan stilles et egnet offentligt lokale til rådighed, kunne medføre en nedgang i tilskuddet og dermed forhøje deltagerbetalingen.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner

Forslaget medfører ikke økonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner

Forslaget medfører ikke administrative konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser for borgerne

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at yde tilskud til private lokaler m.v. på området for frivilligt foreningsarbejde for børn og unge ændres, så procent-satsen nedsættes fra 75 til 65. Samtidig ændres loven, så der kun er pligt til at yde tilskud til nedsættelse af driftsudgifterne ved brug af private lokaler, hvis der ikke kan anvises et egnet offentligt lokale.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget medfører ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Forslaget skønnes ikke at have EU-retlige konsekvenser.

Høring

De organisationer og myndigheder m.v., der fremgår af bilag 3, har været hørt over lovforslaget. Forslaget har desuden ad elektronisk vej været genstand for offentlig høring.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for borgerne	Ingen	Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at yde tilskud til private lokaler m.v på området for frivilligt foreningsarbejde for børn og unge ændres, så procentsatsen nedsættes fra 75 til 65. Loven ændres, så der kun er pligt til at yde tilskud til nedsættelse af driftsudgifterne ved brug af private lokaler, hvis der ikke kan anvises et egnet offentligt lokale.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget skønnes ikke at have EU-retlige konsekvenser	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Lovens navn foreslås ændret, så det mere klart fremgår, hvad den rummer.

Forslaget opdeler loven i 4 afsnit. I der vedrører den frie folkeoplysende virksomhed, II der vedrører de amtskommunale opgaver, III om Folkeuniversitetet og endelig IV om fælles bestemmelser for loven, herunder ikrafttræden.

*Til afsnit I**Den frie folkeoplysende virksomhed**Kapitel 1**Formål og rammer for den frie folkeoplysende virksomhed.**Til § 1*

Bestemmelsen indfører som noget nyt en overordnet formålsbeskrivelse for hele det frie folkeoplysende område. Bestemmelsen tager udgangspunkt i de værdier, der i generationer har været udgangspunktet for denne virksomhed, nemlig respekt for initiativtagernes egenart og idégrundlag, der i mangfoldigheden

har det karakteristikum, at fællesskabet er i centrum og skal udgøre rammen for al fri folkeoplysende virksomhed. Bestemmelsen i § 1 kan ikke stå alene, men skal ses i sammenhæng med formålsbeskrivelserne for folkeoplysende voksenundervisning (§ 7) og det frivillige foreningsarbejde (§ 14) samt med det foreningsbegreb, der foreslås i §§ 4 og 5.

Tilsammen danner formålsbeskrivelserne i kombination med foreningsbegrebet de retningslinier, som har været efterspurgt i den gældende lov. Formålene og foreningsbegrebet skal styrke det lokale folkeoplysningsarbejde ved at give initiativtagerne, foreningerne, kommunalbestyrelsen, folkeoplysningsudvalget m.fl. et arbejdsredskab, der gør dem i stand til at debattere og sætte rammer for, hvad der kan godkendes som støtteberettigende virksomhed efter loven.

Formålsbestemmelserne sætter folkeoplysningen ind i en overordnet samfundsmæssig, historisk, kulturel og social sammenhæng, hvor grundelementerne i det folkeoplysende trækkes frem. Her tænkes f.eks på demokratiforståelse og aktivt medborgerskab, hvor den enkelte føler sig forpligtet over for andre borgere og over for fællesskabet og forholder sig aktivt til andre.

Det er som nævnt ikke tanken at begrænse det frie initiativ, den frie deltagelse eller det frie emne- og lærervalg, som denne virksomhed har bygget på i mere end 100 år, men at give nogle pejlemærker, hvor grundelementerne i det folkeoplysende trækkes frem, og hvoraf det fremgår, at ikke al mellem menneskelig aktivitet nødvendigvis er støtteberettigende som folkeoplysning efter denne lov.

Til § 2

Til stk. 1.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 2, stk. 1. Kommunalbestyrelsen har som i gældende lov ansvaret for, at enhver aldersgruppe kan etablere og deltage i den folkeoplysende virksomhed.

Til stk. 2.

Bestemmelsen opregner, som i gældende lovs § 2, stk. 2, kommunalbestyrelsens forpligtelser, som præciseres senere i lovforslaget. Bestemmelsen fastholder muligheden for undervisning af børn og voksne sammen, men giver fortsat ikke hjemmel for kommunalbestyrelsen til at yde tilskud til undervisning, jf. kapitel 4, udelukkende af børn. Ved børn og voksne sammen forstås en særlig tilrettelæggelsesform, hvor børn og voksne tilmeldes og deltager sammen.

Til stk. 3.

Bestemmelsen angiver lokaleanvisningspligten, som præciseres nærmere i kapitel 6.

Til stk. 4.

Bestemmelsen angiver lokaletilskudspligten, som præciseres nærmere i kapitel 7.

Kapitel 2

Folkeoplysende foreninger som grundlag for tilskud

Til § 3

Bestemmelsen er ny og afløser gældende lovs kredsbegreb med et foreningsbegreb, se bemærkningerne til §§ 4 og 5.

Til stk. 1.

Bestemmelsen indebærer, at der indføres en overordnet betingelse for at få tilskud til folkeoplysende virksomhed, nemlig et krav om at folkeoplysende virksomhed skal tilbydes af en forening, der opfylder betingelserne i §§ 4 og 5; se bemærkningerne til disse.

Til stk. 2 og 3.

Forslaget giver folkeoplysningsudvalget mulighed for at fravige kravet om foreningsdannelse som tilskudsgrundlag. Det gælder de tilfælde, hvor der gives tilskud efter § 6, stk. 2, (mindst 5 pct. puljen til start og udvikling). Der er her typisk tale om tilskud til virksomhed, der ikke kan indpasses i de almindelige krav til foreningsdannelse. Se bemærkningerne til § 6, stk. 2, 4, 5 og 6. Ved en ansvarlig tilskudsmodtager forstås en person, der er fyldt 18 år, og til hvem kommunalbestyrelsen kan henvende sig.

Til § 4

Bestemmelsen indfører i overensstemmelse med de anbefalinger, der er givet i rapporten fra arbejdsgruppen om revision af loven, et krav om foreningsdannelse som grundlag for at få tilskud efter loven. Foreningsbegrebet afløser den gældende lovs »kredsbegreb« (gældende lovs § 3 a).

Da de to foreningsformer, henholdsvis foreninger der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning, og frivillige folkeoplysende foreninger der bygger på aktiviteter for børn og unge, imidlertid bygger på forskellige traditioner, er bestemmelsen delt i to, så kravene til foreningsdannelsen i et vist omfang er forskellige. Den altovervejende forskel består i, at en forening der tilbyder undervisning, typisk aftenskoler, tilbyder undervisning for alle, men deltagerne vil typisk ikke være medlemmer af foreningen, mens frivillige folkeoplysende foreninger for børn og unge tilbyder aktiviteter for medlemmerne. Dertil kommer, at foreningerne inden for undervisningsområdet i flere tilfælde dannes af organisationer.

Formålet med at udskifte kredsbegrebet med foreningsbegrebet er at styrke foreningen som den organisatoriske ramme, hvor folkeoplysningens formål og værdier fremmes. Med foreningsbegrebet udsendes et signal om, at foreningsformen og et fællesskab betragtes som et særligt værdifuldt udgangspunkt for det folkeoplysende arbejde. Der peges således fra flere sider på, at foreningsbegrebet er tættere forbundet med de værdier, der ligger i folkeoplysningsbegrebet end kredsbegrebet.

Foreningsbegrebet skal samtidig give folkeoplysningsudvalget et bedre arbejdsredskab, end der i dag er med kredsbegrebet. Med foreningsbegrebet bliver der stillet en række krav for at opnå tilskud, som i kombination med formålsbestemmelserne vil give folkeoplysningsudvalget bedre pejlemærker for, hvad der skal omfattes af loven som støtteberettigende folkeoplysning. Der er peget på, at kredsbegrebet med sin løse formulering har gjort det muligt for stort set

alle at opfylde de krav, der stilles. Det har medvirket til, at det med den gældende lov opleves som vanskeligt at afvise at yde tilskud til kommerciel virksomhed. Foreningsbegrebet og formålsbestemmelserne tilsigter bl.a. at afhjælpe dette.

Det er lige som med kredsbegrebet i den gældende lov folkeoplysningsudvalget, der afgør, om lovens krav til foreningsdannelse som tilskudsbetingungelse er opfyldt.

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastslår som noget nyt, hvad der er en folkeoplysende forening.

Til stk. 2.

Bestemmelsen oplister de krav, der stilles til en folkeoplysende forening, der tilbyder voksenundervisning.

Til stk. 2, nr. 1 og 2.

Bestemmelserne udbygger det hidtidige krav i gældende lovs § 3a, stk. 2, nr. 1, med krav om, at foreningens skal have formuleret et formål med foreningsdannelsen.

Formålet skal ligge inden for lovens § 1, og derudover skal foreningens virksomhed opfylde formålsbestemmelsen i § 7 om folkeoplysende voksenundervisning.

Til stk. 2, nr. 3.

Bestemmelsen er ny og fastsætter, at en folkeoplysende forening, der tilbyder voksenundervisning, skal have en bestyrelse på mindst 5 personer. Bestyrelsen skal vælges eller udpeges af de medlemmer eller medlemsorganisationer, der står bag foreningen. Inden for voksenundervisningsområdet kan foreningen således bestå af medlemmer såvel som af medlemsorganisationer. Flere oplysningsforbund har således en lang tradition for, at det er medlemsorganisationer - politisk valgte - der er medlemmer af forbundet.

Til stk. 2, nr. 4.

Bestemmelsen er en opstramning af den gældende lov. For at give deltagerne en mulighed for at få indflydelse i foreningen foreslås det, at der skal være mulighed for, at deltagerne kan få én plads i bestyrelsen for den folkeoplysende voksenundervisningsforening. Hvis deltagerne ikke ønsker dette, får det dog ingen indflydelse på tilskudsbetingelserne.

Til stk. 2, nr. 5.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 5, stk. 3.

Den virksomhed, som udbydes af den folkeoplysende forening, skal som udgangspunkt være åben for alle. D.v.s., der må ikke ske diskrimination på grund af etnisk baggrund, religion, politisk tilhørsforhold eller andre lignende forhold, se i øvrigt bemærkningerne til § 8, stk. 4.

Til stk. 2, nr. 6.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 3 a, stk. 2, nr. 2.

Til stk. 2, nr. 7.

Bestemmelsen er ny. Foreningens formål skal være almennyttigt. Der ligger heri et krav om, at foreningens formål skal have en værdi, som kommer fællesskabet til gode, uden at der er involveret kommercielle interesser heri.

Bestemmelsens krav om, at foreningens virksomhed skal være kontinuerlig, har som baggrund, at det ikke er tanken med loven, at der skal kunne gives støtte til foreninger, der etableres alene med det formål at afholde ét enkeltstående eller ét årligt folkeoplysende arrangement. Der skal være tale om faste, planlagte aktiviteter, som primært forventes at forløbe over hele året.

Til stk. 3.

Bestemmelsen oplister de krav, der stilles til en frivillig folkeoplysende forening.

Til stk. 3, nr. 1 og 2.

Bestemmelserne svarer til kravene til en forening, der udbyder folkeoplysende voksenundervisning, bortset fra at foreningen skal opfylde formålsbestemmelsen i § 14; der henvises derfor til bemærkningerne til stk. 2, nr. 1 og 2.

Til stk. 3, nr. 3, 4 og 5.

Foreningen skal være demokratisk opbygget. Det medfører, at der skal være demokratiske valg til foreningens bestyrelse, hvilket typisk vil ske ved afholdelse af en årlig generalforsamling. Foreningen skal bygge på aktive medlemmer, hvor foreningens primære medlemsform er aktive og ikke passive medlemskaber. Derudover ligger der i bestemmelsen, at medlemmerne skal have indflydelse på foreningens ledelse. Det sker primært ved, at der afholdes valg til bestyrelsen, afholdes medlemsmøder eller lignende. Børn, der er medlemmer af en forening, kan være repræsenteret ved deres forældre i foreningens demokratiske strukturer, da loven også omfatter aktiviteter for børn og unge. Den demokratiske sammenhæng skal forstås sådan, at bestyrelsen for klubbers ved-

kommende kan være sammensat af forældrerepræsentanter, repræsentanter for initiativtagerne, eventuelt en kommunal repræsentant samt repræsentanter valgt af og blandt klubbens medlemmer.

Bestemmelsen skal også ses i sammenhæng med udelukkelse af kommerciel virksomhed fra lovens område.

Til stk. 3, nr. 6.

Det skal som hovedregel være muligt for alle personer, der tilslutter sig en forenings formål, at blive medlem. D.v.s., der må ikke ske diskrimination på grund af etnisk baggrund, religion, politisk tilhørsforhold eller andre lignende forhold. Det vil derimod være muligt at afvise medlemmer i en periode på grund af almindeligt stop for tilgang af medlemmer i foreningen. Foreninger, hvor medlemskabet er betinget af køn, vil opfylde åbenhedskriteriet, lige som en firmaidrætsklub fortsat kan begrænse medlemsskaren til medlemmer, der rent faktisk arbejder i det pågældende firma. Ligeledes kan en politisk ungdomsforening kræve, at medlemmerne ikke kan være tilsluttet andre partier end foreningens moderparti. Tilsvarende gør sig gældende for kirkelige børne- og ungdomsorganisationer m.v.

Til stk. 3, nr. 7 og 8.

Bestemmelserne svarer til de krav der stilles til en forening, der tilbyder folkeoplysende voksenundervisning. Se derfor bemærkningerne til stk. 2, nr. 6 og 7.

Til § 5

Til stk. 1.

Bestemmelsen er ny. En forening vil primært tilbyde enten voksenundervisning, jf. kapitel 4, eller frivilligt foreningsarbejde for børn og unge, jf. kapitel 5, men det er også muligt at tilbyde virksomhed inden for begge områder. I sådanne tilfælde skal foreningen kun opfylde de krav, der stilles enten til en folkeoplysende forening, der tilbyder voksenundervisning, eller til en forening, der tilbyder frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde for børn og unge. Det er folkeoplysningsudvalget, der afgør, hvilke sæt af foreningskrav der stilles. Det sker ud fra en vurdering af, inden for hvilket område foreningen har sin hovedvirksomhed.

Til stk. 2.

Bestemmelsen er ny og beskriver bestyrelsens ansvar over for kommunalbestyrelsen, se i øvrigt bemærkningerne til kapitel 8.

Til stk. 3.

Bestemmelsen svarer for første dels vedkommende til gældende lovs § 3 a, stk. 2, nr. 4, og tydeliggør, at kommerciel forretningsmæssig virksomhed, herunder folkeoplysende undervisning eller andre aktiviteter, der drives som forretningsmæssig virksomhed, er udelukket fra tilskud efter loven.

Bestemmelsen hindrer som hidtil ikke, at de frivillige folkeoplysende foreninger kan afholde traditionelle foreningsarrangementer el. lign. som en mindre del af deres finansiering af den folkeoplysende virksomhed.

En aftenskole kan fortsat have såvel indtægtsdækket virksomhed som anden virksomhed i form af voksenundervisning f.eks. et sprogcenter, kompenserende specialundervisning m.v., men et eventuelt overskud, der er oparbejdet ved deltagerbetalingen efter denne lov, må ikke tilgå den indtægtsdækkede virksomhed, anden virksomhed i form af voksenundervisning m.v.

Ved vurderingen af, om foreningen er en kommerciel virksomhed, kan bl.a. indgå overvejelser om, hvordan foreningen anvender et eventuelt opstået overskud ved den folkeoplysende virksomhed. Et sådant overskud skal i givet fald tilfalde den folkeoplysende forening.

Til stk. 4.

Bestemmelsen er ny og skal sikre, at de offentlige tilskud forvaltes efter hensigten med loven. For at sikre at uvedkommende interesser ikke påvirker beslutningsprocessen i foreningerne, fremgår det direkte af loven, at der ikke må udpeges personer til bestyrelsen, som samtidigt via bestyrelsespost, ansættelsesforhold eller på anden måde må antages ikke med sikkerhed at være i stand til at fungere uafhængig af udlejer af lokaler m.m. Begrebet udleje i loven omfatter også udleje i form af leasing. Med ordet kontrollerer tænkes på en egentlig økonomisk eller styringsmæssig kontrol med udlejer. Bestemmelsen gælder, uanset på hvilken måde udlejer er organiseret, det være sig i en forening, en privatejet virksomhed, et selskab eller anden erhvervmæssig virksomhed.

Til stk. 5.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 3 a, stk. 3, der tilsigter at tilskynde til samarbejde imellem kommunerne. Kommunalbestyrelsen kan f.eks. på områder, hvor deltagergrundlaget er spinkelt og ved folkeoplysende virksomhed for handicappede, yde tilskud og anvise ledige offentlige lokaler til foreninger, som er hjemmehørende i en anden kommune, for at kommunens borgere kan få et folkeoplysende tilbud i egen kommune.

Til stk. 6.

Folkeoplysningsudvalget skal som hidtil godkende, at tilskudsbetingelserne er opfyldt. Det medfører, at folkeoplysningsudvalget, når der søges om tilskud efter loven, skal afgøre, om betingelserne om foreningsdannelse er opfyldt, og om der udøves folkeoplysende virksomhed efter loven. Den enkelte forening skal én gang årligt - typisk i forbindelse med afregningen af tilskuddet - redegøre for sin virksomhed gennem en beretning, som skal tilgå folkeoplysningsudvalget. Der er ikke formkrav til beretningen, men det forudsættes, at den afgives i en form og på en måde, der er umiddelbart tilgængelig for folkeoplysningsudvalget, og at beretningen på fyldestgørende måde beskriver foreningens virksomhed. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ikke skal indsendes en beretning.

Det er folkeoplysningsudvalget, der har den endelige afgørelse af, om den gennemførte undervisning og de gennemførte aktiviteter er i overensstemmelse med lovens krav og de regler og rammer, som kommunalbestyrelsen og folkeoplysningsudvalget har afstukket for den virksomhed, der kan godkendes efter loven. Vurderingen vil typisk foregå i forbindelse med den endelige afregning af tilskuddet. Det er derfor vigtigt, at foreningen nøje vurderer, når den planlægger og tilbyder sin virksomhed, om den planlagte virksomhed opfylder lovens krav til folkeoplysende virksomhed.

Til stk. 7.

Bestemmelsen giver undervisningsministeren hjemmel til at fastsætte regler om en folkeoplysende forenings vedtægt, for at foreningen kan modtage tilskud efter loven. Der vil blive fastsat regler om, at vedtægten for den folkeoplysende forening skal indeholde foreningens formål, hvordan bestyrelsen sammensættes, antallet af bestyrelsesmedlemmer, valg til bestyrelsen m.v.

Kapitel 3

Til § 6

Til stk. 1 og 2.

Bestemmelserne svarer til gældende lovs § 4. Forsøgs- og udviklingspuljen er dog ændret til en start- og udviklingspulje.

Kommunalbestyrelsen har rådighed over bevillingens størrelse, dog således at lovens § 2 til enhver tid skal være tilgodeset.

Rammen fordeles på to områder, den folkeoplysende voksenundervisning og det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde. Af den samlede ramme, bortset fra forventede tilskud til lokaler, afsætter kommunal-

bestyrelsen dog først mindst 5 pct., som skal anvendes til en start- og udviklingspulje.

Til stk. 3.

De to områder svarer til gældende lovs hovedområder. Områderne betegner som hidtil en økonomisk opdeling mellem forskellige foreninger. En forening kan søge tilskud efter begge områder. Folkeoplysningsudvalget afgør, jf. § 37, hvilket område en ansøgning sorterer under, og efter hvilket regelsæt der skal gives tilskud og ske afregning af tilskuddet. I den overordnede ramme indgår alle former for tilskud, herunder f.eks. forventet tilskud til lokaler.

Til stk. 4.

Bestemmelsen omdanner den nugældende lovs pulje til forsøgs- og udviklingsarbejde til en start- og udviklingspulje. Formålet med puljen er som hidtil at sikre en rummelighed, der giver mulighed for, at forskellige organisationsformer kan påvirke og udfordre hinanden og forandre sig i dynamisk samspil.

Fornyelsen sikres i den gældende lov gennem tilskud til nye initiativer, til udviklingsarbejde, til folkeoplysende tilbud til børn og unge, som ikke tiltrækkes af øvrige tilbud, til samlingssteder med folkeoplysning som hovedformål og til virksomhed af tværgående karakter. Tværgående kan være samarbejde på tværs af de forskellige foreninger, herunder fritids- og ungdomsklubber. Puljen er fælles for folkeoplysningsområdet, og folkeoplysningsudvalget fordeler den. Folkeoplysningens mange initiativer mødes hermed i et fælles forum, hvor erfaringer m.v. bliver delt og diskuteret, og hvor fornyelsen ligeledes kan diskuteres i forhold til den lokale fritidspolitik.

Med bestemmelsen fastholdes dette fælles forum for den lokale folkeoplysningsvirksomhed, samtidig med at bestemmelsen udvides til også at omfatte en startdel til helt nye initiativer, og det præciseres, at de amatørkulturelle aktiviteter også er omfattet. Som påpeget af arbejdsgruppen om revision af loven vil udviklingsdelen også kunne rumme forsøg med fleksible teknologistøttede undervisningsformer, herunder IT-fjernundervisning. Arbejdsgruppen påpeger dog samtidig, at udgangspunktet for den folkeoplysende virksomhed fortsat skal være det direkte møde mellem mennesker.

Folkeoplysningsudvalget afgør som hidtil, hvilke initiativer der kan opnå tilskud, herunder om nye initiativer skal have tilskud gennem denne pulje eller gennem området for folkeoplysende voksenundervisning eller området for frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde. Puljen vil typisk blive anvendt til initiativtagere, der endnu ikke er etableret som en for-

ening. Der er derfor mulighed for, jf. § 3, stk. 2, at folkeoplysningsudvalget kan fravige foreningskravet.

Til stk. 5.

Folkeoplysningsudvalget kan for tilskud, der gives af start- og udviklingspuljen, fravige kravet om foreningsdannelse som tilskudsgrundlag, se bemærkningerne til § 3, stk. 2. Det er derimod en betingelse for tilskud, at virksomheden opfylder de formål, der er opstillet i loven.

Som noget nyt præciseres det i loven, at det er overladt til kommunalbestyrelsen at beslutte de nærmere regler for tilskud efter 5 pct. puljen, herunder prioritære temaer, tage stilling til hvor længe tilskudsmodtagere/foreninger kan modtage tilskud af puljen m.v.

Til stk. 6.

Bestemmelsen giver hjemmel til, at folkeoplysningsudvalget kan fastsætte frister for, hvornår der kan søges om tilskud efter puljen, og at folkeoplysningsudvalget, under hensyntagen til de regler som kommunalbestyrelsen fastsætter, kan stille krav til de oplysninger, der skal gives i ansøgningen.

Da der er tale om en start- og udviklingspulje, forudsættes det, at der vil være flere ansøgningsmuligheder over året.

Til stk. 7.

Bestemmelsen viderefører den gældende lovs mulighed for, at kommunalbestyrelsen i sine regler for administration kan fastsætte, at dele af den samlede ramme til folkeoplysningsområdet skal afsættes til særlige indsatsområder m.v., f.eks. til mellemkommunal refusion af undervisningsudgifter, virksomhed der retter sig mod særlige målgrupper gennem klubbernes arbejde, og til handicappede, herunder tilskud til befordring m.v. af handicappede.

Kapitel 4

Den folkeoplysende voksenundervisning

Til § 7

Til stk. 1.

Bestemmelsen indfører som noget nyt en formålsbeskrivelse for den folkeoplysende voksenundervisning. Formålet skal ses i sammenhæng med det overordnede formål i § 1, der understreger betydningen af fællesskabet i al folkeoplysende virksomhed. Den folkeoplysende virksomhed opererer ud fra en forudsætning om, at det er vigtigt, at deltagerne tager stilling til det liv og samfund, de er en del af. Folkeoplys-

ning har således sin forankring i det danske demokrati og det heraf udsprungne »krav« til medborgerskab. Folkeoplysningen skal således bl.a. styrke lysten og evnen til at deltage i samfunds-, kultur-, familie- og arbejdslivet.

Folkeoplysende virksomhed bygger på en historisk tradition, der bl.a. indebærer respekt for den enkelte forenings idépolitiske grundlag og frie emnevalg. Det indebærer, at foreningen selv lægger rammerne for sit emnevalg og virksomhed. Hertil skal formålsbestemmelsen i kombination med lovens overordnede formål, og de krav der stilles til foreningsdannelse, give pejlemærker for, hvad der er folkeoplysende voksenundervisning efter loven. I den forbindelse kan det nævnes, at flere oplysningsforbund nu er begyndt at fastsætte etiske krav til deres afdelinger.

Intentionen med en formålsbeskrivelse er således, at brugere af loven, initiativtagere, foreninger, folkeoplysningsudvalg og kommunalbestyrelser i de konkrete tilfælde får bedre mulighed for at definere og afgrænse den støtteberettigende virksomhed.

Til stk. 2.

Bestemmelsen oplister som i gældende lovs § 5, stk. 1, hvad der er folkeoplysende voksenundervisning, og at der bortset fra tilskud efter § 8, stk. 2, er knyttet deltagerbetaling til denne som en tilskudsbetingelse. Som noget nyt nævnes debatskabende aktiviteter, se nærmere herom i bemærkningerne til § 8, stk. 2 og 3. Aktiviteter i tilknytning til undervisning er derimod ikke længere en del af kapitlet, men man kan fortsat få anvist lokaler og modtage lokaletilskud her til, jf. kapitel 6 og 7.

Til stk. 3.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 5, stk. 4. Kompetencegivende undervisning hører under anden lovgivning og karakteriseres ved, at undervisningsforløb m.v. er fastsat i regler.

Til § 8

Til stk. 1.

Bestemmelsen rummer gældende lovs § 5, stk. 2. Derudover præciseres det, at tilskuddet bliver givet til foreningen som en årlig beløbsramme. Rammen vil kunne udvides over året, hvis der er flere ansøgningsmuligheder. Tilskuddet til undervisning er bundet til nedbringelse af udgifterne til leder- og lærerløn og er således betinget af, at sådanne udgifter er afholdt til de fastlagte satser. Der kan f.eks. ikke gennem forøget deltagerbetaling ydes løn m.v. ud over de fastsatte satser herfor.

F. t. l. vedr. støtte til folkeoplysende voksenundervisning m.v.

Til stk. 2 og 3.

Bestemmelserne er nye og medfører, at den enkelte forening skal afsætte 10 pct. af den samlede beløbsramme til aktiviteter, der kan afregnes på andre udgiftstyper end lærer- og lederløn. De nuværende regler giver primært tilskud til undervisning og opleves som begrænsende i forhold til at udvikle folkeoplysningen, så den kan nå nye målgrupper. Bestemmelserne skal give mulighed for at igangsætte oplysningsaktiviteter, hvor økonomien ikke er bundet til lærerløn og deltagerbetaling. De overordnede retningslinier vil blive fastsat af undervisningsministeren i en bekendtgørelse, men kommunalbestyrelsen får inden for de i loven og bekendtgørelsen fastsatte rammer mulighed for at fastsætte nærmere retningslinier efter indstilling fra folkeoplysningsudvalget.

Aktiviteter efter stk. 2 skal opfylde formålet i § 7, stk. 1, og det vil blive fastsat i bekendtgørelse, at aktiviteterne supplerende skal foregå, så emnerne ses i en bredere samfundsbetonet og helhedsorienteret ramme. De emner, der kan få tilskud efter stk. 2, skal således være væsentlige emner, der har interesse for fællesskabet og derfor kan gøres til samtalestof mellem mennesker. Derudover vil der i reglerne blive lagt vægt på det debatskabende element, og at puljen bruges til aktiviteter, der retter sig mod brede målgrupper.

Emnerne kan f.eks. være af lokal, global, musisk, politisk, håndværksmæssig eller religiøs karakter og skal være debatskabende.

Der er ikke fastsat rammer for, hvordan aktiviteterne gennemføres, men det kan f.eks. være som debatmøder og foredrag m.v.

Det er desuden hensigten at fastsætte regler om, at ikke alle typer af aktiviteter er støtteberettigende. Det vil blive fastsat hvilke typer af udgifter, der ikke kan dækkes af tilskuddet, såsom udlandsrejser og fortæring. Der vil herudover blive fastsat regler for afregningen af tilskuddet i relation til næste års tilskud, og regler om at eventuelle uforbrugte midler fra puljen skal tilbagebetales til kommunen. Hvis en forening ikke bruger sin pulje eller kun dele af den, vil der ikke ske reduktion i næste års tilskud. Men der vil også af næste års tilskud skulle afsættes de 10 pct.

Der er i stk. 3 som nævnt givet mulighed for, at kommunalbestyrelsen inden for de af ministeren fastsatte rammer og efter indstilling fra folkeoplysningsudvalget kan fastsætte nærmere lokale retningslinier for anvendelsen af puljen. Også her gælder, at der kun kan bestemmes forhold, der gælder generelt. Der må ikke diskrimineres på grund af køn, farve, religion m.v., ligesom retningslinierne skal fastsættes ud fra objektive kriterier, der henvises til § 33, stk. 2.

Til stk. 4.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 5, stk. 3. Undervisning må efter bestemmelsen ikke være forbeholdt en bestemt forenings medlemmer. Der vil, hvor særlige forhold gør sig gældende, fortsat kunne etableres folkeoplysende voksenundervisning for en bestemt afgrænset deltagerkreds, f.eks. på plejehjem, institutioner, virksomheder og lign. Det må dog ikke være som led i institutionens arbejde eller behandling eller i øvrigt træde i stedet for undervisning m.v, der hører under anden lovgivning. Kurser tilrettelagt alene for kvinder eller mænd anses som hidtil for at opfylde åbenhedskriteriet.

Til § 9

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 8, men medtager andre aktiviteter som en konsekvens af § 8, stk. 2, - indførelse af 10 pct. puljen.

Denne egenforvaltning indebærer, så længe foreningen holder sig inden for de i loven eller i medfør af loven fastsatte betingelser, frihed til at tilrettelægge sin virksomhed, frihed for deltagerne til at ændre virksomheden undervejs samt ansvar for ansættelsesforhold og andre økonomiske dispositioner inden for tilsagnsrammen, herunder fastsættelse af forskellige holdstørrelser og deltagerbetalingen.

Til § 10

Bestemmelsen rummer gældende lovs § 6 om folkeoplysningsudvalgets mulighed for at bestemme frister for ansøgninger om tilskud, og kommunalbestyrelsens hjemmel til at fastsætte nærmere formkrav hertil. Som konsekvens af at undervisningsministeren får hjemmel til at fastsætte nærmere regler for grundlaget for beregningen af tilskud, herunder grundlaget for tilskudstilsagnet, fastsættes det ikke i loven, hvilke oplysninger der skal fremgå af ansøgningen.

Til § 11

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 7, stk. 1, dog med de justeringer der følger af, at tilskudsmodellen først fastsættes i en bekendtgørelse.

Til § 12

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 37.

Til § 13

Til stk. 1.

Bestemmelsen rummer gældende lovs § 14, men som konsekvens af, at aktiviteter i tilknytning til undervisning og lofter på holdstørrelser ikke længere indgår i kapitlet, er bemyndigelsen til ministeren fjer-

net på disse områder. Bestemmelsen giver hjemmel til at fastsætte en tilskudsmodel i en bekendtgørelse.

Systemet vil som i den gældende lov bygge på to led, et tilskudstilsagn med en ramme og en efterfølgende endelig beregning af tilskuddet.

I det nuværende tilskudssystem til folkeoplysende voksenundervisning ansøges på baggrund af budgetterede deltager timer og afregnes i forhold til lønudgifter.

Det fremgår af rapporten fra arbejdsgruppen om revision af loven, at man har undersøgt, om det er muligt at konstruere et tilskudssystem, der er betydeligt lettere at arbejde med rent administrativt for kommuner og foreninger, herunder om der kan udvikles et tilskuds- og afregningssystem, hvori samme parametre indgår. Arbejdsgruppen foreslår, at der arbejdes videre med problemstillingen, således at der i en ny lovgivning på området vil blive mulighed for at gennemføre forsøg med henblik på at finde et hensigtsmæssigt tilskuds- og afregningssystem, der bygger på én type oplysninger. Arbejdsgruppen har især peget på en model, hvor ansøgning og afregning sker på baggrund af deltager timer.

Reglerne vil i overensstemmelse med anbefalingerne i rapporten fra arbejdsgruppen blive udmøntet i, at tilskudssystemet forenkles, således at fordelingen af tilskud som noget nyt vil ske på grundlag af faktisk afviklede deltager timer, men med mulighed for i ganske særlige tilfælde og efter en konkret vurdering at fravige dette, herunder at der f.eks. kan tages hensyn til efterskoler i kraftig vækst og aftenskoler, hvor atypiske forhold gør sig gældende.

Herudover vil bl.a. de gældende lofter over holdstørrelser på handicaphold og blandede hold blive fjernet. Til gengæld vil et hold maksimalt kunne udløse 25 deltager timer pr. undervisningstime. Loftet på 25 deltager timer vil blive sat i forhold til omregnede deltager timer. Det vil medføre, at instrumentalhold vil kunne udløse tilskud for maksimalt 8 deltagere og handicaphold for maksimalt 7 deltagere. Det nuværende loft på 150 deltager timer ved et foredrag fastholdes.

Den gældende lovs bestemmelser om et loft for tilskud målt i relation til foreningens udgifter til aflønning af lærere og ledere, og om at kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde særlige tilskud til nedsættelse af deltagerbetalingen for særlige grupper og at yde forhøjet tilskud til folkeoplysende voksenundervisning, der forudsætter små hold, forudsættes udmøntet i en bekendtgørelse.

Til stk. 2.

Undervisningsministerens bemyndigelse til at afgrænse emner og aktiviteter, hvortil der ydes tilskud, bevares. Men det er i første omgang ikke tanken at udnytte bemyndigelsen til at fastsætte en egentlig negativliste som i dag. Vanskelighederne ved at fastsætte en negativliste på dette lovområde er bl.a. at sikre, at listen bliver så udtømmende og afklarende som muligt for at undgå fortolkningstvivil. Lovens formålsbestemmelser og krav om foreningsdannelse giver initiativtagerne, foreningerne, kommunalbestyrelsen og folkeoplysningsudvalget et arbejdsredskab, der tilsigter at skabe en afgrænsning af de tilskudsberettigende folkeoplysende aktiviteter, som forventes at kunne administreres uden en centralt fastsat negativliste.

Der vil dog blive fastsat en overordnet regel om, at der ikke kan ydes tilskud til undervisning i spil, sports- og konkurrencepræget virksomhed, hverken i teori eller praksis. Det vil betyde, at det lokalt vil være muligt at fortsætte den nuværende retstilstand. Kommunalbestyrelsen vil som nu få mulighed for at fravige de nævnte begrænsninger.

Kapitel 5

Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde

Til § 14

Til stk. 1

Der indføres som noget nyt en formålsbestemmelse, der skal ses i sammenhæng med lovens overordnede formål i § 1. Det i lovens § 1 nævnte fællesskab er i formålsbestemmelsen for det frivillige foreningsarbejde gjort forpligtende. Medlemskab af en frivillig folkeoplysende forening indebærer således en aktiv deltagelse, hvor hvert enkelt medlem er forpligtet over for fællesskabet. Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde bygger på en tradition, hvor børn og unge får mulighed for at tage stilling til det liv og samfund, de er en del af. Det sker bl.a. gennem foreningslivet ved at styrke evnen og lysten til at deltage aktivt i samfundslivet og herunder kunne medvirke til mellemfolkelig forståelse og tolerance.

Folkeoplysende virksomhed bygger derudover på en historisk tradition, der bl.a. indebærer respekt af den enkelte forenings idépolitiske grundlag og frie emnevalg. Når foreningen lægger rammerne for sine aktiviteter, skal formålsbestemmelsen, og de krav der stilles til foreningsdannelse, give pejlemærker for, hvad der er frit folkeoplysende foreningsarbejde efter loven.

Til stk. 2.

Bestemmelsen angiver, hvad der er omfattet af frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, og at der er knyttet deltagerbetaling til dette som en tilskudsbetjning.

Til § 15

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 15. Der påhviler efter bestemmelsen kommunalbestyrelsen en pligt til at yde tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år. Bestemmelsen har fulgt op på de før folkeoplysningsloven såkaldte frivillige kommunale støtteordninger.

Der ligger ikke i bestemmelsen, hvad ordet »aktiviteter« egentligt dækker. Der fastsættes som hidtil ikke en bestemt sats for tilskuddene. Der kan således fortsat fastlægges forskellige satser for denne støtte alt efter aktivitetens indhold og funktion.

Følgende vil eksempelvis falde ind under aktivitets-tilskuddet efter loven:

Medlems-/deltagertilskud, grundtilskud, administrationstilskud el. lign., tilskud til uddannelse, tilskud til instruktør-/trænerløn, tilskud til materiel, tilskud til lejrophold, transporttilskud samt tilskud til ungdomsklubber i henhold til folkeoplysningsloven og til interessegruppelignende virksomhed. (Der er tale om eksempler fra praksis - listen er ikke udtømmende).

Til § 16

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 19. Kommunalbestyrelsen får fortsat mulighed for at yde tilskud til aktiviteter for voksne. Kommunalbestyrelsen skal, jf. § 33, stk. 4, fastsætte om og i givet fald efter hvilke regler, der ydes tilskud til voksne. Kommunalbestyrelsen kan herunder fastsætte, at visse former for aktiviteter ikke kan få tilskud, men eventuelt få adgang til et lokale.

Til § 17

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 17. Bestemmelsen pointerer retten til egen forvaltning af tilskud og af tilrettelæggelsen af den folkeoplysende virksomhed, så længe denne holder sig inden for de rammer, der er fastsat i eller i medfør af loven.

Til § 18

Til stk. 1 og 2.

Bestemmelserne svarer til gældende lovs § 16, stk. 1.

Til § 19

Til stk. 1.

Bestemmelsen er ny og giver i overensstemmelse med anbefalingerne i rapporten fra arbejdsgruppen om revision af loven kommunalbestyrelsen bemyndigelse til at fastsætte en tilskudsmodel, der passer til de enkelte lokale forhold. Det vil sige, at forslaget ikke peger på én bestemt måde at beregne og afregne tilskuddet.

Tilskud vil således fortsat kunne beregnes på grundlag af ansøgningen sammenholdt med de seneste regnskabstal eller anden form for dokumentation for hidtidig virksomhed, men det vil f.eks. også være muligt at give tilskud efter det foregående års aktivitetsniveau eller medlemstal.

Det forudsættes, at der skal gives et generelt tilskud til foreningens egen disposition, og at tilskuddet skal beregnes efter objektive kriterier. Derudover vil det være muligt at afsætte puljer til specifikke formål. Disse midler vil naturligvis skulle anvendes til disse formål.

Kommunalbestyrelsen vil også have mulighed for at sætte tilskuddet i forhold til den samlede kontingentbetaling og/eller bidrag, som foreningens medlemmer skaber ved deres arbejdsindsats.

Til stk. 2.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 16, stk. 3, og giver kommunalbestyrelsen mulighed for at fastsætte regler om, jf. § 33, stk. 4, hvordan man skal tilgodesee f.eks. ungdoms- og fritidsklubber eller særlige grupper af unge. Det bliver således fortsat muligt for kommunalbestyrelsen at yde tilskud til særlige aktiviteter, herunder klubvirksomhed, der kræver lønnet arbejdskraft. Kommunalbestyrelsen vil i den sammenhæng kunne knytte særlige vilkår til et sådant forhøjet tilskud, f.eks. særlige målgrupper for indsatsen, om åbningstider, aldersgrupper m.v.

Til stk. 3.

Afhængig af hvordan den enkelte kommunes tilskudsordning er sammensat, jf. bemærkningerne til § 15 og § 19, stk. 1, forudsættes af hensyn til foreningernes likviditet eventuelle generelle tilskud som f.eks. medlems-/deltagertilskud, grundtilskud, administrationstilskud eller lign. udbetalt som nu ratevis forud, evt. som a conto beløb forud, mens eventuelle øremærkede tilskud til f.eks. uddannelse, lejrophold, befordring eller lign. kan udbetales efter regning, når aktiviteten har været afholdt.

Til § 20

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 21. Bemyndigelsen har ikke været udnyttet i den gældende lov, men giver ministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler for tilskud til aktiviteter og afgrænsning af, hvilke aktiviteter der kan gives tilskud til. En udnyttelse af bemyndigelsen forventes kun at ske i det omfang, det viser sig nødvendigt at definere nærmere, hvad der ligger inden for lovens formålsbestemmelser.

*Kapitel 6**Anvisning af offentlige lokaler og udendørsanlæg**Til § 21*

Til stk. 1.

Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til gældende lovs § 22, stk. 1, bortset fra at aktiviteter for personer over 60 år ikke er omfattet af forslaget.

Kommunalbestyrelsen og amtsrådet, jf. kapitel 12, har fortsat pligt til at anvise ledige offentlige lokaler til virksomhed, der opfylder lovens betingelser.

Lokaler og udendørsanlæg skal kun anvises, når de er ledige, det vil sige, når kommunen, amtskommunen eller staten ikke selv bruger dem eller har disponeret til anden side. Pligten til at anvise ledige offentlige lokaler indebærer, at kommunen, amtskommunen og staten ikke kan disponere i form af udlejning af lokaler og udendørsanlæg til virksomhed inden for lovens område. Den kommunale anvisningsforpligtelse ophører derimod, når et lokale udlejes eller bortforpagtes, eller når den fulde brugsret overgår til anden side under for denne lovs område.

Ved anvisning af lokaler må der også tages hensyn til, om lokalerne er egnede, det vil f.eks. sige, om de ligger i rimelig nærhed i forhold til deltagerne, og om de er anvendelige i forhold til den aktivitet/undervisning, der skal finde sted.

Anvisningsforpligtelsen omfatter kun offentlige lokaler og udendørsanlæg, som tilhører kommunen, amtskommunen eller staten. Amtskommunale og statslige lokaler skal være beliggende i kommunen.

Anvisningsforpligtelsen omfatter kun eksisterende lokaler og udendørsanlæg. Kommunale lokaler og udendørsanlæg skal anvises før henholdsvis amtskommunale og statslige.

Til stk. 2

Bestemmelsen viderefører prioriteringsprincipperne i gældende lovs § 22, stk. 3, og § 7 i bekendtgørelse om støtte til folkeoplysning om, at anvisning til

børn og unge har fortrinsstilling ved anvisning af lokaler. Som konsekvens af, at aktiviteter for personer over 60 år ikke indgår i lovforslaget, udgår disse af prioriteringen.

Til stk. 3.

Bestemmelsen svarer til en regel, der i medfør af gældende lov er fastsat i bekendtgørelse.

Til stk. 4.

Kun virksomhed, der opfylder betingelserne i kapitel 4, 5 eller § 6, stk. 2, er omfattet af anvisningsbestemmelsen, men det er ikke en betingelse for at få anvist et lokale, at der faktisk ydes tilskud til virksomheden. Anvisningsbestemmelserne gælder analogt for kapitel 12 og 13, se bemærkningerne hertil. Lige som det er muligt at anvise et lokale til aktiviteter i tilknytning til undervisning.

Til § 22

Til stk. 1.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 23, stk. 1. Den vederlagsfri anvisning af lokaler og udendørsanlæg omfatter som hidtil også de fornødne birum samt el, varme og rengøring, inventar og undervisningsmateriel. Skolebetjentbistand stilles som i den gældende lov ikke til rådighed. Kræver ejeren af lokalerne, at skolebetjenten eller andet opsyn medvirker, kan der ikke kræves betaling herfor af foreningerne/brugerne.

Til stk. 2.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 23, stk. 2.

Til stk. 3.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 23, stk. 3. Lokaler og udendørsanlæg, der stilles til rådighed, skal kunne fungere på samme måde, som når de i øvrigt anvendes. Dette gælder også det udstyr, herunder inventar og undervisningsmateriel, som de er forsynet med. Der kan på den anden side ikke stilles krav om særlig indretning eller særligt udstyr til lokaler og udendørsanlæg, fordi de er blevet anvist til folkeoplysende virksomhed.

Til stk. 4.

Bestemmelsen viderefører gældende lovs mulighed for at opkræve et gebyr for brug af offentlige lokaler, herunder haller samt udendørsanlæg, med det formål at kunne nedbringe driftsudgifterne ved brug af private lokaler. Udligningsordningen fungerer i et lukket kredsløb inden for hvert af foreningsområderne (foreningerne i lovens kapitel 4 og 5) og medvirker til at stille brugere af offentlige lokaler m.v. og af private

lokaler mere lige i økonomisk henseende. Offentlige lokaler stilles således normalt gratis til rådighed. Med gebyret tilstræbes en vis udligning til de foreninger, der må betale driftsudgifter til eget eller lejet lokale. Ordningen blev indført med loven i 1990 og omfattede i 1997 - 68 kommuner med en samlet betaling fra kredsene på ca. 19 mill.kr.

Det er en betingelse, at det gebyr, der bliver opkrævet, indgår i den pulje, som kommunalbestyrelsen anvender til de frivillige lokaletilskud. Den gældende bekendtgørelses regel om, at gebyr kun kan opkræves, hvis der ydes frivillige supplerende lokaletilskud af kommunalbestyrelsen, er indsat i lovbestemmelsen.

Til stk. 5.

Bestemmelsens første punktum er nyt og angiver, at det er kommunalbestyrelsen, der fastsætter størrelsen af gebyret. Andet punktum fremgår af den gældende bekendtgørelse og fastsætter, at det samlede gebyr, der opkræves fra et foreningsområde (kapitel 4 og 5), ikke kan være større end det frivillige supplerende lokaletilskud, der gives inden for området, men det kan være mindre.

Til stk. 6.

Bestemmelsen giver som i gældende lov undervisningsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om anvisning af offentlige lokaler og om opkrævning af et gebyr for brug af de anviste lokaler, jf. stk. 4. Der vil som hidtil bl.a. blive fastsat regler om muligheden for at samle anvisning af lokaler geografisk i ferieperioder og på særlige tidspunkter af døgnet. Der vil kunne fastsættes regler om, hvad der forstås ved et egnet lokale. Ministeren er som hidtil bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om gebyr og vil herunder kunne fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen kan graduere gebyrets størrelse, således at børn og unge kan sikres bedre vilkår end andre aldersgrupper.

Kapitel 7

Tilskud til lokaler

Til § 23

Som konsekvens af den indgåede aftale mellem Danmarks Idræts-Forbund, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd og Kommunernes Landsforening, jf. de almindelige bemærkninger, er kapitlet opdelt i et afsnit, der vedrører tilskud til den folkeoplysende voksenundervisning, og et der vedrører det

frivillige folkeoplysende foreningsarbejde samt et afsnit med fællesbestemmelser.

Lokaletilskud til den folkeoplysende voksenundervisning, jf. kapitel 4

Til stk. 1.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til gældende lovs § 24, stk. 1, nr. 2.

Der er fortsat kun pligt til at yde lokaletilskud, hvis det ikke har været muligt at anvise egnede offentlige lokaler. Ved egnede lokaler tænkes især på, at der er tale om lokaler, der kan dække den pågældende undervisnings formål, og at det skal ligge i foreningens lokalområde. Ved almindelige lokaler forstås lokaler uden særligt udstyr. Typisk vil der være tale om lokaler, der svarer til almindelige klasselokaler i folkeskolen eller mødelokaler. Faglokaler samt lokaler med særligt udstyr eller lignende vil således ikke være omfattet af tilskudsforpligtelsen. Det vil være muligt at yde tilskud til private lokaler for aktiviteter i tilknytning til undervisning, selvom der ikke længere kan fås tilskud til en sådan aktivitet efter kapitel 4.

Til stk. 2.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 24, stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal i sine regler fastsætte tilskuddets størrelse. Der er ingen øvre eller nedre grænse for tilskuddets størrelse, men kommunalbestyrelsen skal fastsætte dette ud fra objektive kriterier. Der henvises til § 33, stk. 2. Det vil være muligt at yde lokaletilskud til aktiviteter i tilknytning til undervisning.

Til stk. 3.

Bemyndigelsen vil bl.a. fortsat blive benyttet til at fastsætte tidsintervaller for anvisning af egnede offentlige lokaler.

Til § 24

Der henvises til bemærkningerne til § 26, stk. 1 og 2.

Lokaletilskud til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, jf. kapitel 5

Til § 25

Til stk. 1.

Udgangspunktet for ydelse af tilskud er efter lovforslaget som hidtil driftsudgifterne i forbindelse med anvendelse af private lokaler, herunder haller samt lejrpladser. Bestemmelsen svarer til den hidtil gældende, for så vidt angår børn og unge under 25 år, idet tilskudsprocenten dog er nedsat fra 75 til 65. Den hid-

tidige pligt til at yde lokaletilskud til egne eller lejede almindelige lokaler til aktiviteter for personer over 60 år opretholdes derimod ikke.

Kommunalbestyrelsen skal i sine regler tage stilling til lokaletilskuddets størrelse, hvis den ønsker at yde tilskud ud over det obligatoriske. Frivillige tilskud ydes også efter lovens princip om lige tilskudsvilkår for virksomhed med samme funktion og indhold.

Det påhviler foreningen at dokumentere udgifterne ved henholdsvis at eje eller leje lokaler m.v. Lokale-tilskud forudsætter endvidere, at den pågældende forening kan dokumentere aktivitetstimetallet i lokalet, idet tilskud kun ydes for hvert lokale for de timer, hvor der er aktivitet i lokalet.

Til stk. 2.

Bestemmelsen er ny. Ved nye ansøgninger om lokaletilskud forstås f.eks. ansøgninger:

- Fra nye foreninger
- Om nye lokaler
- Om udvidelse af timetal
- Om ændring (ombygning, udvidelse m.v.) af et eksisterende lokale.

Derimod vil f.eks. lokaletilskudsansøgninger, hvor der er tale om indskrænkelse af lokaler eller aktivitet samt kontinuerlige ansøgninger om tilskud til eksisterende lokaler, ikke kunne betragtes som nye ansøgninger. Det vil heller ikke kunne betragtes som en ny ansøgning, når forholdene ændrer sig på grund af merudgifter til foreningernes lokaleudgifter, som skyldes udefra kommende krav, som en forening ikke selv er skyld i, her tænkes f.eks. på krav om kloakering, krav til køkkenstandard m.v.

I folkeoplysningsudvalgets vurdering af, om et offentligt lokale kan anses for egnet, skal bl.a. indgå, at lokalet skal ligge i foreningens lokalområde og rumme mulighed for et socialt liv ud over aktiviteten. Der skal endvidere være plads til rekvisitter og udstyr, og der skal være mulighed for særpræg og udsmykning i forhold til foreningens aktivitet. Endvidere skal lokalets størrelse og standard svare til aktivitetens indhold. I øvrigt forudsættes, at de lokaler, der anvendes til foreningernes virksomhed, ikke strider mod bestemmelser i anden lovgivning som f.eks. arbejdsmiljø-, brand-, sundheds- og boliglovgivningen.

Til stk. 3.

Med lovforslaget foreslås den gældende lovs grænse, hvorefter tilskuddet nedsættes forholdsmæssigt, hvis der er flere end 10 pct. deltagere, der er fyldt 25 år, ophævet. Kommunalbestyrelsen foreslås nu tillagt kompetencen til at fastsætte nærmere regler om fradrag for over 25-årige. Ledere og instruktører over 25

år vil dog som hidtil ikke blive anset for deltagere i aktiviteterne i denne beregning. Fradraget i lokaletilskud kan f.eks. som nu ske i forhold til deltagersammensætningen i hver aktivitetstime eller i forhold til foreningens samlede timetal.

Som konsekvens af, at bestemmelsen om tilskud til aktiviteter for personer over 60 år ikke videreføres i forslaget, er bestemmelsen om nedsættelse for denne gruppe ikke videreført.

Til stk. 4.

Bestemmelsen viderefører kommunalbestyrelsens kompetence til at beslutte, om den vil yde tilskud til driftsudgifter i forbindelse med foreningens egne eller lejede private lokaler til personer over 25 år. Kommunalbestyrelsen fastsætter selv reglerne for tilskudsordningen.

Til stk. 5 og 6.

Bestemmelserne indebærer som hidtil en mulighed for begrænsning af tilskudsforpligtelsen, idet kommunalbestyrelsen helt kan undlade at yde lokaletilskud til nye haller, det vil sige haller, til hvilke foreningen ikke tidligere har modtaget lokaletilskud. Hvis en forening én gang er godkendt til lokaletilskud til haller, og foreningen kontinuerligt søger om tilskud til den samme hal, kan foreningen ikke udelukkes fra tilskud efter denne bestemmelse.

Kommunalbestyrelsen kan ligeledes helt undlade at yde lokaletilskud til nye lejemål og ændring af lejemål om haller, hvis lejemålet i forhold til udgifterne ved eksisterende lejemål medfører merudgifter for kommunalbestyrelsen i forhold til det lejebeløb, der er aftalt af foreningen, og til afholdte udgifter til almindelig vedligeholdelse ifølge lejekontrakten samt til opvarmning, el, rengøring og eventuelt fornødent tilsyn.

Til væsentlige udvidelser af aktivitetsgrundlaget i haller, som indebærer merudgifter for kommunalbestyrelsen, kan tilskud ligeledes helt undlades.

Kommunalbestyrelsen kan som noget nyt undlade at yde lokaletilskud til nye lokaler og lejrpladser samt til nye lejemål, hvis de nye lokaler eller nye lejemål medfører væsentlige merudgifter for kommunalbestyrelsen. Omfattet af bestemmelsen vil være både de foreninger, som ikke tidligere har fået lokaletilskud, og de foreninger, som får lokaletilskud, men som ændrer på de forhold, som ligger til grund herfor. Dette gælder dog ikke, hvis forholdene ændrer sig på grund af merudgifter til foreningernes lokaleudgifter, som skyldes udefra kommende krav, som en forening ikke selv er skyld i, her tænkes f.eks. på krav om kloakering, krav til køkkenstandard m.v.

Kommunalbestyrelsen skal høre folkeoplysningsudvalget, før der træffes afgørelse.

Til stk. 7.

Bestemmelsen viderefører gældende lovs mulighed for undervisningsministeren til at kunne fastsætte et maksimum for det lovbundne lokaletilskud. Hidtil har der været fastsat et maksimum pr. aktivitetstime for haller m.v. (i 1999 167,10 kr.) og et andet maksimum (83,55 kr.) for andre lokaler. Beløbene pristalsreguleres. Endvidere bemyndiges undervisningsministeren til fortsat at kunne fastsætte nærmere regler om, hvilke driftsudgifter der vil være tilskudsberettigende. Gældende lovs § 24, stk. 4, om definition af en hal vil blive videreført i bekendtgørelse, mens der samtidig gives ministeren mulighed for at fastsætte, hvad der forstås ved lokaler og lejrpladser. Det er dog ikke tanken at udnytte bemyndigelsen, medmindre der opstår behov herfor. Eventuelle regler herom vil forinden udstedelse blive sendt til høring. Det vil herudover blive fastsat, hvad der forstås ved et egnet lokale jf. stk. 2, og ordlyden af den aftale, der er indgået på området.

Til § 26

Til stk. 1.

Kommunalbestyrelsen foreslås som hidtil tillagt kompetencen til at kunne nedsætte tilskuddet efter en konkret vurdering, hvis udgifterne ikke står i rimeligt forhold til antallet af deltagere eller til lokalets, herunder hallens eller lejrpladsens anvendelse i øvrigt. Nedsættelsen skal ske efter objektive kriterier, men vil kunne medføre en nedgang i tilskuddet i forhold til tidligere. Bestemmelsen giver således ikke hjemmel til en generel nedsættelse/maksimering af tilskuddet i form af en rammebevilling. Kommunalbestyrelsen kan selv tage initiativet og høre folkeoplysningsudvalget om en sag, hvorefter der træffes afgørelse, eller initiativet kan komme fra folkeoplysningsudvalget via en indstilling til kommunalbestyrelsen.

Til stk. 2.

Kommunalbestyrelsen foreslås som i gældende lov ligeledes tillagt kompetencen til at kunne nedsætte driftsudgifterne til et anslået beløb, der svarer til det normale niveau for et til formålet passende lokale, herunder hal samt lejrplads på egnen. Ved »på egnen« forstås et større geografisk område, som ikke kun er kommunen. Kommunalbestyrelsens mulighed for at nedsætte lokaletilskuddet går på udgiften og ikke på

omfanget, f.eks. antal gange foreningen bruger lokalet. Tilskuddet kan ikke nedsættes ud fra en generel rimelighedsbetragtning, det vil sige, at kommunalbestyrelsen skal gå ind i en konkret vurdering af den pågældende ansøgning. Tilskuddet vil kunne nedsættes i forhold til det tidligere tildelte. Kommunalbestyrelsen kan selv tage initiativet og høre folkeoplysningsudvalget om en sag, hvorefter der træffes afgørelse, eller initiativet kan komme fra folkeoplysningsudvalget via en indstilling til kommunalbestyrelsen.

Til stk. 3.

Bestemmelsen, der er ny i forhold til den eksisterende lovgivning, foreslås indsat for at give kommunalbestyrelsen mulighed for efter en konkret vurdering at kunne nedsætte tilskuddet til lejede lokaler m.v., hvis der i lejeløbet er indeholdt udgiftstyper, som ikke kunne have udløst tilskud, hvis der havde været tale om foreningens eget lokale. Det drejer sig f.eks. om afdrag i forbindelse med prioritetsgæld og udgifter til rekvisitter og udstyr. Nedsættelsen skal ske ud fra objektive kriterier, men kan udløse et mindre tilskud end tidligere.

Fælles bestemmelser for tilskud til private lokaler m.v.

Til § 27

Til stk. 1.

Bestemmelsen fastslår, at der kun kan ydes tilskud til driftsudgifterne ved brug af private lokaler m.v., hvis foreningen/tilskudsmodtagerne opfylder de almindelige tilskudsbetingelser i loven.

Til stk. 2.

Bestemmelsen, der svarer til de gældende regler, medfører, at der skal ydes tilskud, selv om de private lokaler m.v. ikke ligger i kommunen. Den forening, der søger om tilskud, skal være hjemmehørende i den pågældende kommune.

Til § 28

Bestemmelsen foreslås videreført af hensyn til den kommunale budgetlægning. Bestemmelsen indebærer i øvrigt, at for sent indkomne ansøgninger kan afvises. Fristen kan endvidere tillægges den betydning, at foreningen ikke efterfølgende kan kræve tilskud til et højere timetal eller til større udgifter til f.eks. almindelig vedligeholdelse og energiudgifter end det ansøgte.

Kapitel 8

Regnskab, revision og tilbagebetaling

Til § 29

Til stk. 1 - 3.

Bestemmelserne svarer til gældende lovs § 30 a, stk. 1, 2 og 3. Foreningerne/tilskudsmodtagerne har pligt til at aflægge regnskab for det modtagne tilskud samt dokumentation for, at virksomheden gennemføres i overensstemmelse med reglerne, herunder lovens formålsbestemmelser. Dokumentation, der vedrører foreningsmedlemmer omfattet af kapitel 5, vil ikke kunne afkræves i en form, der oplyser medlemmets identitet, det vil sige navn, adresse og personnummer, da det vil betyde en registrering af foreningsmedlemmet. Det vil derimod fortsat være muligt at føre stikprøvekontrol af medlemslister ved en uvildig person.

Til stk. 4

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 30 a, stk. 7, og giver kommunalbestyrelsen mulighed for at fastsætte nærmere regler om formkrav til regnskabet og revisionen.

Til stk. 5.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 30 a, stk. 8, og giver undervisningsministeren mulighed for at fastsætte nærmere regler om indholds krav til regnskabet og revisionen. De detaljerede bestemmelser om kravene til revision foreslås ikke videreført i lovforslaget, men reglerne vil blive videreført i en bekendtgørelse. Det drejer sig om regler om regnskabsperioden, frister, revisionsformer, herunder eventuelt brug af registreret/statsautoriseret revisor ved modtagelse af større tilskud. Det vil ligeledes blive videreført, at der kun kan stilles krav om ekstern revision ved større tilskud, og at kommunalbestyrelsen kan tilbyde gratis revision ved det af kommunen anvendte revisionsfirma.

Til § 30

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 30 b. Bestemmelsen giver mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan rejse krav mod en forening eller tilskudsmodtagere, hvis tilskud ikke er brugt i overensstemmelse med loven eller de i medfør heraf fastsatte regler, herunder hvis der er afgivet urigtige oplysninger.

Til § 31

Bestemmelsen er præciseret i forhold til gældende lovs § 3 b.

Foreningen ved bestyrelsen og den for tilskudsmodtagere efter § 6, stk. 2, ansvarlige person pålægges en personlig hæftelse for tilskuddet efter denne lov, hvis tilbagebetalingskravet er opstået ved en retsstridig handling eller undladelse, der kan tilregnes pågældende som forsættelig eller uagtsom.

Til § 32

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 3 c. Hvis kommunalbestyrelsen beslutter at udelukke foreninger eller tilskudsmodtagere fra tilskud m.v. i en periode på grund af overtrædelse af lovens bestemmelser, forudsættes det, at udelukkelsesperioden er proportional med forseelsen.

Kapitel 9

Administration

Administrationen af loven er delt mellem kommunalbestyrelsen og et af kommunalbestyrelsen nedsat folkeoplysningsudvalg. Kapitlet om administration er derfor i forslaget opdelt i underafsnit om kommunalbestyrelsen, folkeoplysningsudvalgets sammensætning og valgprocedure, folkeoplysningsudvalgets kompetencer, udgifter til folkeoplysningsudvalgets virksomhed og klagebestemmelser og pligter.

Kommunalbestyrelsen

Til § 33

Til stk. 1.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 31, stk. 1.

Til stk. 2 og 3.

Bestemmelserne svarer til gældende lovs § 3, stk. 1, nr. 2, og 3, idet det som noget nyt er præciseret, at det er kommunalbestyrelsen, der har forpligtelsen.

Bestemmelserne nævner de lige vilkår for virksomhed med samme funktion og indhold. Det nævnes endvidere, at virksomhed for børn og unge skal sikres fortrinsstilling såvel ved anvisning af lokaler, jf. § 21, stk. 2, som ved tilskud. Aktiviteter, som giver børn og unge mulighed for aktivt at deltage i tilrettelæggelse og udvikling af aktiviteterne indhold og form, og som bygger på deres egen forvaltning, bør sikres en fortrinsstilling i denne sammenhæng. Der tænkes i denne forbindelse bl.a. på unges egne organiseringer i ungdomsforeninger, lokale grupper og lign.

Aktiviteter for børn og unge af idébestemt, politisk og religiøs art skal sidestilles med anden folkeoplysende aktivitet for børn og unge. De nævnte aktiviteter kan derfor ikke undtages fra kommunens generelle til-

skudsordninger, men der kan som ved øvrige folkeoplysende aktiviteter for børn og unge fastlægges forskellige satser for denne støtte alt efter aktivitetens indhold og funktion.

Til stk. 4.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 3, stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter de nærmere regler for, hvordan den økonomiske ramme, der er afsat til hele området, skal administreres. Denne udfyldning af lovens bestemmelser skal bl.a. afstikke rammerne for den enkelte kommunes politik for området og give de rammer, som folkeoplysningsudvalget skal administrere efter. Folkeoplysningsudvalget sørger for, at reglerne m.v. offentliggøres.

Til stk. 5.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 31, stk. 3.

Folkeoplysningsudvalget

Til § 34

Bestemmelsen er i forslaget forenklet i forhold til gældende lov. Da det i visse mindre kommuner har vist sig vanskeligt og uhensigtsmæssigt at udpege mindst 9 medlemmer til udvalget, foreslås det mindste medlemstal nedsat til 7. Der sættes ikke i forslaget en øvre grænse for medlemstallet, men det overlades til den enkelte kommunalbestyrelse at afgøre, hvilket antal der er mest hensigtsmæssigt.

Det forudsættes, at kommunalbestyrelsen tilstræber en balance i udvalget mellem lovens to områder. Folkeoplysningsudvalget skal dog afspejle bredden på hele folkeoplysningsområdet, således at f.eks. lokale klubber og handicapgruppers interesser også afspejles i udvalget. Det er dog op til kommunalbestyrelsen at afgøre, om de nævnte skal være repræsenteret i udvalget.

I overensstemmelse med anbefalingerne i rapporten fra arbejdsgruppen om revision af loven overlades det til kommunalbestyrelsen at afgøre, om der skal vælges tilfornordnede til udvalget. Som en konsekvens heraf foreslås bestemmelsen i lov om ungdomsskoler, om at en repræsentant fra ungdomsskolebestyrelserne deltager i udvalgets møder uden stemmeret, ophævet, jf. § 55 og bemærkningerne hertil.

Til § 35

Til stk. 1 - 3.

Bestemmelserne svarer i hovedtræk til den gældende lov, men fristen for valg til folkeoplysningsudvalget foreslås ændret til den 1. april, da den nugældende

dato 1. februar har vist sig at være vanskelig at overholde for kommunerne.

Til stk. 4.

Bestemmelsen er ny og opstiller rammerne for, hvem der kan vælges/indstilles som medlem af udvalget.

Til stk. 5.

Kommunalbestyrelsen fastsætter som i gældende lov nærmere regler om folkeoplysningsudvalgets sammensætning, valg m.v. Flere af den nugældende lovs bestemmelser er med forslaget ikke videreført i lovteksten, men det er tanken, at kommunalbestyrelsen fastsætter regler herom, herunder om valg af suppleanter til udvalget.

Folkeoplysningsudvalgets kompetencer og pligter

Til § 36

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 31, stk. 2.

Til § 37

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til den gældende lov. Det er kommunalbestyrelsen, der disponerer den samlede ramme til området for folkeoplysende virksomhed, herunder fordelingen af rammen mellem områderne og eventuelt særlige formål efter forslag fra folkeoplysningsudvalget.

Det er folkeoplysningsudvalget, der påser, at tilskud, der er ydet efter loven og regler i medfør heraf, også er anvendt i overensstemmelse hermed.

Til stk. 7.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 33, stk. 7, men er udvidet til at gælde forslagets § 26, stk. 3.

Til stk. 8.

Bestemmelsen er ny. Det foreslås, svarende til forslagets bestemmelser på andre områder, at give folkeoplysningsudvalget udtaleret i forbindelse med forslaget om indførelse af bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen kan undlade at yde tilskud til nye lokaler og lejrpladser og til nye lejemål, hvis de medfører væsentlige merudgifter.

Til § 38

Til stk. 1

Bestemmelsen viderefører den gældende lovs bestemmelser, dog tilpasset de ændrede lokaleanvisnings- og tilskudsregler.

Til stk. 2

Bestemmelsen medfører, at folkeoplysningsudvalget ud over den gældende informationsforpligtelse m.v. bliver forpligtet til at offentliggøre kommunalbestyrelsens regler for at opnå tilskud og få anvist lokaler efter loven.

Til stk. 3.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 34, stk. 3.

Til stk. 4.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 34, stk. 4.

Til § 39

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 35, bortset fra at folkeoplysningsudvalget kun kan stille forslag til kommunalbestyrelsen om overladelse af beføjelser til underudvalg.

Udgifter til folkeoplysningsudvalgets virksomhed

Til § 40

Bestemmelsen svarer til gældende lov.

Klagebestemmelser

Til § 41

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 38, stk. 1.

Til § 42

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 38, stk. 2. Bemyndigelsen til at fastsætte klageregler til ministeren er ikke udnyttet i gældende lov, men ønskes bevarret.

Kapitel 10

Andre bestemmelser

Til § 43

Undervisningsministeren er som hidtil bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om mellemkommunal udligning. Det vil bl.a. blive fastsat, at udligningen sker efter en centralt fastsat takst, hvis ikke andet er aftalt. Godtgørelse for foredrag vil ikke længere indgå i den kommunale udligning, og der er derfor ikke længere krav om, at der skal oplyses personnummer for deltagelse i denne virksomhed.

Foreningen har pligt til at oplyse personnummer til kommunalbestyrelsen på deltagere, der tilmelder sig undervisning og studiekredse i andre kommuner end deres hjemstedskommune, når de pågældende indgår

i tilskudsberegningen. Kommunalbestyrelsen kan som noget nyt godkende, at personer, der ikke har et dansk personnummer og som deltager i undervisning og studiekredse i andre kommuner, kan indgå i tilskudsberegningen.

Der vil blive fastsat regler om, i hvor lang en periode efter udløbet af et tilskudsår der kan ske mellemkommunal udligning, at de mellemkommunale regninger først kan udsendes efter undervisningens afholdelse og om maksimering af beløb pr. kursus m.v.

Kapitel 11

Statstilskud

Til § 44

Bestemmelserne svarer til gældende lov, bortset fra at der er tilføjet forsøgsarbejde, og at undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om organisationernes administration af ordningen, herunder at lov om offentlighed i forvaltningen, forvaltningsloven og registerlovgivningen skal finde anvendelse på administrationen af disse tilskud.

Afsnit II

Amtskommunale opgaver

Kapitel 12

Til § 45

Til stk. 1.

Bestemmelsen viderefører gældende lovs forpligtelse for amtsrådene til under hensyntagen til kommunernes anvisningsforpligtelse at anvise lokaler og udendørsanlæg til foreningsarbejde for børn og unge på amtsplan efter bestemmelserne i kapitel 6.

Til stk. 2.

Om lokaletilskud til foreningsarbejde på amtsplan henvises til bemærkningerne til §§ 25-28. Bestemmelserne finder tilsvarende anvendelse på amtsforeninger, dog således, at det er amtsrådet, der står for tilskuddet.

Til stk. 3.

Det fremgår af bemærkningerne til den gældende lov, at amtsrådene ud over de lovbestemte forpligtelser efter egen beslutning har indført tilskud til amtsforeningers virksomhed. Sådanne tilskud hjemles med forslaget i loven.

Til stk. 4 og 5.

Bestemmelsen giver som konsekvens af stk. 3, amtsrådet mulighed for at fastsætte regler om tilbagebetaling af tilskud. Der vil kunne kræves tilbagebetaling, hvis foreningerne ikke overholder de betingelser, som amtsrådet har fastsat for modtagelse af tilskud. Bemyndigelsen viderefører gældende lovs bemyndigelse til undervisningsministeren, der inden for lovens rammer, her især formålsbestemmelserne, kan fastsætte nærmere regler for foreningsarbejdet på amtsplan for børn og unge.

Afsnit III

Folkeuniversitetet

Kapitel 13

Til § 46

Det foreslås, at gældende lovs definition af folkeuniversitetsvirksomheden ændres til at være en egentlig formålsbestemmelse.

Til § 47

Til stk. 1.

Det foreslås, at undervisningsministeren nedsætter et Folkeuniversitetsnævn til afløsning af det nuværende Folkeuniversitetsudvalg (Landsudvalget). Folkeuniversitetsnævnet vil med forslaget blive et selvstændigt myndighedsudøvende nævn med egen lovbestemt kompetence. Der henvises til de almindelige bemærkninger om nævnets opgaver.

Det forudsættes, at funktionsperioden for de nuværende medlemmer af Folkeuniversitetsudvalget fortsætter, indtil medlemmerne af Folkeuniversitetsnævnet er beskikket.

Til stk. 2 og 3.

Med forslaget lovfæstes antallet af medlemmer af Folkeuniversitetsnævnet, beskikkelsesperiodens længde og muligheden for genbeskikkelse. Det foreslås endvidere, at repræsentationen for virksomheden i universitetsbyerne og virksomheden uden for universitetsbyerne bliver paritetisk. Med henblik på at sikre at forskningsformidlingen og forskningsrepræsentationen indgår med tilstrækkelig vægt i alle dele af folkeuniversitetsvirksomheden foreslås det, at 3 medlemmer udpeges af undervisningsministeren efter indstilling fra De Statslige Forskningsråd. For at sikre en reel paritet mellem virksomheden i og uden for universitetsbyerne forudsættes det, at disse 3 medlemmer, herunder forman-

den, ikke på forhånd har tilknytning til enten virksomheden i universitetsbyerne eller til virksomheden uden for universitetsbyerne. Der henvises til de almindelige bemærkninger om forslaget til sammensætningen af nævnet.

Til stk. 4.

Med forslaget indføres der hjemmel til at beslutte, at oplysninger afgivet af Folkeuniversitetsnævnet om folkeuniversitetsvirksomheden skal afgives i elektronisk form i særligt format. Det foreslås, at undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om Folkeuniversitetsnævnets opgaver til afløsning af de nugældende vedtægter, idet de vedtægtsbestemte opgaver foreslås videreført, indtil den fremtidige struktur er fastlagt, jf. de almindelige bemærkninger om at nævnet skal afgive indstilling om den fremtidige struktur.

Til § 48

Til stk. 1.

Folkeuniversitetsvirksomheden er landsdækkende, og med forslaget vil virksomheden fortsat skulle udøves under ansvar over for et centralt organ, der med forslaget ændres til et Folkeuniversitetsnævn.

Det foreslås at bemyndige ministeren til nærmere at fastsætte, hvorledes virksomheden skal etableres og udøves. Folkeuniversitetsnævnet får til opgave at afgive indstilling til undervisningsministeren om den fremtidige struktur, herunder om en eventuel regionalisering af styringen af virksomheden, herunder igen særligt om repræsentation af virksomheden uden for universitetsbyerne i de styrende organer. Tidspunktet for bestemmelsens udmøntning vil bero på tidspunktet for Folkeuniversitetsnævnets afgivelse af en indstilling om den fremtidige struktur, jf. de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 54 om tidspunktet for ikrafttræden af denne bestemmelse. Det forventes, at nævnets indstilling til undervisningsministeren forligger senest sommeren 2001.

Til stk. 2.

Det foreslås, at folkeuniversitetsvirksomheden omfattes af den forvaltningsmæssige lovgivning.

Til § 49

Til stk. 1 og 2.

Forslaget tilsigter ingen realitetsændring i forhold til gældende lovs bestemmelse i § 41, stk. 1 og 2.

Til stk. 3.

Bemyndigelsen til ministeren i § 41, stk. 3, i den gældende lov til at fastsætte nærmere regler om tilskud præciserer ikke adressaten for regeludstedelsen, og bemyndigelsen har ikke været udnyttet. Med forslaget om lovfæstelse af opgaverne for Folkeuniversitetsnævnet, herunder vedrørende det overordnede økonomiske ansvar for den samlede virksomhed, henføres Folkeuniversitetsnævnet til gruppen af de nævn og råd, der har karakter af uafhængige kollegiale organer med egen lovbestemt kompetence, og bliver dermed adressat for udstedelse af regler om tilskud m.v. Der henvises til de almindelige bemærkninger om nævnets opgaver.

Til stk. 4.

Bemyndigelsen til undervisningsministeren i den nugældende lovs § 41, stk. 3, om fastsættelse af nærmere regler om regnskab og revision præciserer ikke adressaten for regeludstedelsen, og bemyndigelsen har ikke været udmøntet.

Ifølge dets vedtægter sørger Folkeuniversitetsudvalget for, at samtlige reviderede regnskaber indsendes til Undervisningsministeriet til godkendelse. Mens det af vedtægterne fremgår, at komitéernes regnskab skal revideres af en statsautoriseret revisor, er der ikke nærmere vedtægtsbestemmelser om, hvorledes afdelingernes regnskaber skal revideres.

Da revision af Folkeuniversitetsnævnets regnskaber som et selvstændigt myndighedsudøvende nævn naturligt vil være omfattet af bestemmelserne i rigsrevisorloven, er der ikke behov for en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte nærmere regler om Folkeuniversitetsnævnets regnskabsaflæggelse og revision.

Derimod foreslås det, at undervisningsministeren fastsætter regler om regnskabsaflæggelse for folkeuniversitetsvirksomheden både i og uden for universitetsbyerne.

Til § 50

Til stk. 1.

Forslaget tilsigter ingen realitetsændring. Men som noget nyt foreslås indsat en hjemmel til at fastsætte nærmere regler. Som konsekvens af ressortomlægning hører dette område under forskningsministeren.

Til stk. 2.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsens anvisning af lokaler til folkeuniversitetsvirksomheden følger bestemmelserne i § 21 og § 22, stk. 1-3, og stk. 6, om anvisning af lokaler.

Til § 51

Til stk. 1.

Forslaget er nyt. Hidtil har klager over folkeuniversitetsvirksomheden været indbragt for Landsudvalget og/eller for Undervisningsministeriet.

Med forslaget kan klager over lokale afgørelser vedrørende folkeuniversitetsvirksomheden indbringes for Folkeuniversitetsnævnet. Det foreslås, at undervisningsministeren, herunder forskningsministeren for så vidt angår lokaler på universiteterne m.fl., bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om klagetemaer vedrørende virksomhedens udøvelse lokalt, herunder f.eks. om anvendelse af den tildelte bevilling til folkeuniversitetsvirksomheden samt om klageberettigede.

Til stk. 2.

Det foreslås, at Folkeuniversitetsnævnets afgørelser både i klagesager og i afgørelser, som Folkeuniversitetsnævnet i øvrigt træffer, ikke kan indbringes for Undervisningsministeriet.

Afsnit VI

Fælles bestemmelser

Kapitel 14

Løn og forsøg

Til § 52

Bestemmelsen angår undervisning inden for to områder:

- 1) Undervisning, foredragsvirksomhed og studiekredse for voksne (ledere og lærere).
- 2) Folkeuniversitetet (foredragsholdere og kursuslærere samt Folkeuniversitetets rektor).

For så vidt angår undervisningsvirksomhed m.v. (kapitel 4) skal der foruden de til området tilknyttede lærere som hidtil ansættes en eller flere ledere.

Til § 53

Som i den gældende lov er der et fortsat ønske om eksperimentering og udvikling, og der er derfor behov for at kunne fravige bestemmelserne i loven. Hvis en dispensationsansøgning vedrører kommunalbestyrelsens kompetence (lovens afsnit I og IV), skal denne høres. Godkendelse af forsøgs- og udviklingsarbejde vil ske inden for de overordnede rammer som loven har, det vil sige formålsbestemmelserne vil indgå som basis.

Der vil f.eks. kunne opstå behov for at godkende forsøg med udvidet samarbejde på tværs af kommu-

nerne, så der bliver mere formaliseret samarbejde om folkeoplysningen. Det kan f.eks. ske ved etablering af en fælleskommunal start- og udviklingspulje i en region af mindre kommuner. Ligeledes kan der være behov for at eksperimentere med samarbejde på tværs af landegrænser, f.eks. i Øresundsregionen.

Kapitel 15

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

Til § 54

Til stk. 1.

Loven træder i kraft den 1. august 2000, men for bestemmelserne om den frie folkeoplysende virksomhed har den først virkning fra finansåret 2001. Ikrafttrædelsen gør, at ansøgninger for tilskudsåret 2001, der indkommer til folkeoplysningsudvalgene i efteråret 2000, skal behandles efter bestemmelserne i denne lov.

Bestemmelserne om Folkeuniversitetet træder i kraft og får virkning den 1. august 2000, idet dog udmøntningen af bestemmelsen i § 48, stk. 1, om bemyndigelse til undervisningsministeren om fastsættelse af regler for folkeuniversitetsvirksomhedens udøvelse beror på tidspunktet for afgivelse af en indstilling fra Folkeuniversitetsnævnet herom. Det forudsættes, at funktionsperioden for de nuværende medlemmerne af Folkeuniversitetsudvalget fortsætter, indtil medlemmerne af Folkeuniversitetsnævnet er beskikket.

De gældende vedtægter for Folkeuniversitetsudvalget vil blive ophævet og afløst af en bekendtgørelse om opgaverne for Folkeuniversitetsnævnet, hvori bl.a. de vedtægtsfastlagte opgaver vedrørende folkeuniversitetsvirksomheden vil blive videreført, indtil udmøntningen af bestemmelsen i § 48, stk. 1, om den

fremtidige struktur for virksomheden sættes i kraft. Der henvises til bemærkningerne til § 48, stk. 1, og § 47, stk. 3, og de almindelige bemærkninger herom.

Til stk. 2 -5.

Den hidtil gældende lov ophæves den 1. august 2000, men anvendes fortsat på tilskudstildelingen og lokaleanvisningen for 2000.

Forslaget indebærer, at de efter den gældende lov valgte folkeoplysningsudvalg fungerer, indtil der vælges nye udvalg efter forslagens bestemmelser. Det vil ske efter kommunalvalget i 2001.

Til stk. 6.

De regler, der er udstedt i medfør af den gældende lov, herunder kommunalbestyrelsens regler, finder anvendelse, indtil de ændres eller ophæves.

Til stk. 7.

Bestemmelsen fastslår, at kredse, der modtager lokaletilskud efter gældende regler, vil kunne fortsætte med at oppebære tilskud, hvis de øvrige støttebetingelser i øvrigt er opfyldt. Det vil sige, at ansøgninger fra denne gruppe ikke er omfattet af § 25, stk. 2, så længe foreningen blot ønsker lokaletilskud til lokaler m.v., der allerede er tilskudsberettigende. Hvis der sker ændringer, jf. bemærkningerne til § 25, stk. 2, vil foreningen blive omfattet af bestemmelsen. For de amtslige foreninger i § 45 gælder tilsvarende.

Til § 55

Som konsekvens af at det i forslaget overlades til kommunalbestyrelsen at afgøre, om der skal vælges tilforordnede til folkeoplysningsudvalget, ophæves bestemmelsen i lov om ungdomsskoler om, at en repræsentant fra ungdomsskolebestyrelserne deltager i udvalgets møder uden stemmeret. Se bemærkningerne til § 34.

Lov om støtte til folkeoplysning, jf. lovbekendtgørelse nr. 560 af 20. juni 1996

Kapitel 1

Lovens formål

§ 1. Loven skal sikre offentlige tilskud og lokaler til den frie folkeoplysende virksomhed med respekt for initiativtagernes egenart og egen forvaltning.

Kapitel 2

Generelle regler

§ 2. Kommunalbestyrelsen skal sikre rammerne for, at børn, unge og voksne kan etablere og tage del i folkeoplysende virksomhed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens forpligtelse i henhold til stk. 1 opfyldes ved, at kommunalbestyrelsen yder tilskud til undervisning, studiekredse og foredragsvirksomhed for voksne og for børn og voksne sammen samt aktiviteter i tilknytning hertil, jf. kapitel 4, yder tilskud til aktiviteter for børn og unge og eventuelt til aktiviteter for voksne, jf. kapitel 5, samt stiller lokaler m.v. til rådighed for folkeoplysende virksomhed og yder tilskud til driftsudgifter til private lokaler m.v. til sådan virksomhed, jf. kapitel 6.

§ 3. Tilskud og lokaleanvisning efter § 2, stk. 2, skal med de begrænsninger, der følger af loven, ydes efter følgende kriterier:

- 1) Enhver kreds af personer, der tilbyder denne virksomhed, er med de begrænsninger, der følger af denne lov, tilskudsberettiget og har adgang til lokaler m.v. Den enkelte kreds' idepolitiske grundlag, organisatoriske struktur, frie emnevalg, frie valg af tilrettelæggelsesform og frie dispositionsret skal respekteres.
- 2) Støtte til virksomheden ydes efter objektive kriterier, der sikrer lige tilskudsvilkår for virksomhed med samme funktion og indhold. Der skal dog tages særlige hensyn til aktiviteter for børn og unge og til undervisning m.v. for voksne med særlige behov i relation til undervisningens tilrettelæggelse.
- 3) Aktiviteter for børn og unge af idebestemt, politisk og religiøs art skal sidestilles med

anden folkeoplysende aktivitet for børn og unge.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere regler om tilskud til virksomhed inden for lovens område og om anvisning af offentlige lokaler og udendørsanlæg, herunder om opkrævning af gebyr for brug af anviste lokaler og udendørsanlæg.

Tilskudsberettiget kreds

§ 3 a. Ved en kreds forstås i denne lov en sammenslutning af mindst 5 personer, blandt hvilke en person med bopæl i kommunen er ansvarlig over for kommunalbestyrelsen for anvendelsen af modtagne tilskud og anviste lokaler m.v. samt for regnskab og dokumentation for virksomheden. En kreds kan endvidere udgøres af de i § 4, stk. 3, nævnte initiativtagere.

Stk. 2. En kreds er tilskudsberettiget og har adgang til lokaler m.v. under følgende betingelser:

- 1) Den skal tilbyde folkeoplysende virksomhed efter denne lov,
- 2) den skal være hjemmehørende i kommunen, jf. dog stk. 3,
- 3) den skal give deltagerne eller medlemmerne i den folkeoplysende virksomhed indflydelse på kredsens ledelse, og
- 4) eventuelt overskud ved kredsens folkeoplysende virksomhed må ikke tilfalde andre end kredsens selv, og den må ikke oprettes eller drives i kommercielt øjemed.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde yde tilskud og anvise lokaler til en kreds, der ikke er hjemmehørende i kommunen.

Stk. 4. Undervisningsministeren¹⁾ kan fastsætte nærmere regler om krav til en tilskudsberettiget kreds.

§ 3 b. Krav om tilbagebetaling af for meget udbetalt tilskud rettes mod kredsen som sådan.

Stk. 2. De bag kredsen stående personer hæfter personligt for kredsens virksomhed og økonomi, hvis erstatningsansvaret er opstået ved en retsstridig handling eller undladelse, der kan tilregnes pågældende som forsætlig eller uagtsom. På-

gældende hæfter i øvrigt ikke personligt for kredsens økonomiske forpligtelser.

§ 3 c. Overholder en kreds ikke de regler, der er fastsat i eller i henhold til denne lov, kan kommunalbestyrelsen både undlade at yde tilskud og at anvise lokaler m.v. for en nærmere angiven periode.

Kapitel 3

Fordeling af tilskud

§ 4. Kommunalbestyrelsen fastsætter årligt en beløbsramme for tilskud til det samlede område, jf. § 2.

Stk. 2. Til nye initiativer, til udviklingsarbejde, til folkeoplysende tilbud til børn og unge, som ikke tiltrækkes af øvrige tilbud, til samlingssteder med folkeoplysning som hovedformål og til virksomhed af tværgående karakter afsættes mindst 5 pct. af den i stk. 1 nævnte beløbsramme bortset fra den del, der påregnes anvendt til tilskud til private lokaler og lejrpladser.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fordeler den resterende beløbsramme på 2 hovedområder:

- 1) Oplysningsforbund og andre kredse, hvis virksomhed hovedsagelig omfatter undervisning, studiekreds og foredragsvirksomhed for voksne.
- 2) Foreninger samt fritids- og ungdomsklubber m.v.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dele af beløbsrammerne skal anvendes til nærmere angivne formål.

Stk. 5. Tilskud efter stk. 2 kan ydes til såvel enkeltpersoner som kredse. Tilskud efter stk. 3 kan kun ydes til de i § 3 a nævnte kredse.

Kapitel 4

Tilskud til undervisning m.v.

§ 5. Der ydes tilskud til undervisning, studiekredse og foredragsvirksomhed samt aktiviteter i tilknytning hertil, hvortil er knyttet deltagerbetaling.

Stk. 2. Tilskuddet ydes til aflønning m.v. af lærere og ledere. Aflønning m.v. skal være i overensstemmelse med de regler, der udarbejdes efter § 44.

Stk. 3. Virksomheden skal stå åben for alle, jf. dog § 47, stk. 5, men hvor særlige forhold gør sig gældende, vil virksomheden af folkeoplys-

ningsudvalget kunne godkendes for en bestemt afgrænset deltagerkreds.

Stk. 4. Der kan ikke ydes tilskud til formelt kompetencegivende undervisning.

§ 6. Ansøgning om tilskud efter § 5 indgives til folkeoplysningsudvalget inden en af udvalget fastsat frist. I forbindelse med ansøgningen gives oplysning om det budgetterede deltager-timetal ved undervisning m.v., herunder det budgetterede deltager-timetal ved undervisning af deltagere med handicap i relation til et konkret emne og deltagere i instrumentalundervisning. Endvidere gives oplysning om det seneste års deltager-timetal. Folkeoplysningsudvalget kan nedsætte det budgetterede deltager-timetal.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere regler om formkrav til ansøgning om tilskud.

§ 7. Den beløbsramme, der er til rådighed til tilskud til undervisning m.v., fordeles som tilskudstilsagn forholdsmæssigt mellem de ansøgende kredse på grundlag af de af folkeoplysningsudvalget godkendte budgetterede deltager-timetal.

Stk. 2. Tilskud udbetales ratevis forud.

§ 7 a. Ved fordeling af tilskudstilsagn til undervisning m.v. af deltagere med handicap i relation til undervisningen i et konkret emne svarer 1 deltager-timetal til 3,5 deltager-timer.

Stk. 2. Ved fordeling af tilskudstilsagn for deltagere i instrumentalundervisning svarer 1 deltager-timetal til 3 deltager-timer.

Stk. 3. Ved fordeling af tilskudstilsagn indgår foredragsvirksomhed således, at 1 deltager i et foredrag svarer til 3 deltager-timer.

Stk. 4. Fordeling af tilskud til aktiviteter i tilknytning til undervisning m.v. sker efter de regler, der er fastsat af kommunalbestyrelsen i henhold til § 3, stk. 2.

§ 8. Den enkelte kreds træffer beslutning om deltagerbetalingen, om ansættelse og afskedigelse af ledere, lærere og andre medarbejdere, om valg af emner og tilrettelæggelsesform, om kursuslængde og om antallet af deltagere på det enkelte hold, jf. dog § 14.

§ 9. (Ophævet)

§ 10. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde særlige tilskud til nedsættelse af deltagerbetalingen for særlige grupper.

§ 11. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der ydes forhøjet tilskud til undervisning m.v., der forudsætter små hold.

§ 12. (Ophævet)

§ 13. I det omfang et modtaget tilskud til undervisning m.v. efter dette kapitel anvendes til aktiviteter, der ikke er knyttet til undervisning m.v., jf. § 5, stk. 1, skal dette ske i overensstemmelse med reglerne i kapitel 5 om tilskud til aktiviteter.

§ 14. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskud til undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed samt aktiviteter i tilknytning hertil, herunder om maksimalt deltagerantal på holdene.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om afgrænsning af emner, hvortil der kan ydes tilskud.

Kapitel 5

Tilskud til aktiviteter,

§ 15. For børn og unge under 25 år yder kommunalbestyrelsen tilskud til aktiviteter, hvortil er knyttet deltagerbetaling.

§ 16. Ansøgning om tilskud efter § 15 indgives til folkeoplysningsudvalget inden en af udvalget fastsat frist. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere regler om formkrav til ansøgning om tilskud.

Stk. 2. Tilskudstilsagn beregnes på grundlag af ansøgningen sammenholdt med de seneste regnskabsstal eller anden dokumentation for hidtidig virksomhed.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der skal ydes forhøjet tilskud til f.eks. særlige aktivitetsformer og personer med særlige behov.

Stk. 4. Tilskud udbetales ratevis forud.

§ 17. Den enkelte kreds træffer beslutning om ansættelse og afskedigelse af leder, instruktører og andre medarbejdere samt om anvendelsen af tilskuddet.

§ 18. (Ophævet)

§ 19. For personer over 25 år kan kommunalbestyrelsen beslutte at yde tilskud til aktiviteter, hvortil er knyttet deltagerbetaling.

§ 20. I det omfang et modtaget tilskud til aktivitet efter dette kapitel anvendes til undervisning m.v., skal dette ske i overensstemmelse med reglerne i kapitel 4 om tilskud til undervisning m.v.

§ 21. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskud til aktiviteter, herunder om afgrænsning af de aktiviteter, hvortil der kan ydes tilskud.

Kapitel 6

Lokaler og udendørsanlæg

Anvisning

§ 22. Ledige offentlige lokaler og udendørsanlæg, der tilhører kommunen, eller som tilhører amtskommunen eller staten og er beliggende i kommunen, skal anvises til virksomhed inden for denne lovs område.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte lokaler og udendørsanlæg skal kun stilles til rådighed i det omfang, de findes egnede til det anviste formål.

Stk. 3. Ved anvisning af lokaler og udendørsanlæg har aktiviteter for børn og unge normalt fortrinstillig. Anvisning til undervisning m.v. samt aktiviteter i tilknytning hertil, jf. kapitel 4, og anvisning af almindelige lokaler til aktiviteter for personer over 60 år skal ske før anvisning til aktiviteter for voksne i øvrigt.

§ 23. De i § 22, stk. 1, nævnte lokaler og udendørsanlæg stilles vederlagsfrit til rådighed med lys, varme, rengøring og fornødent udstyr.

Stk. 2. Kommunen afholder eventuelle udgifter til lys, varme og rengøring i forbindelse med benyttelse af lokaler m.v., der tilhører amtskommunen eller staten.

Stk. 3. Lokaler og udendørsanlæg, der stilles til rådighed, skal kunne fungere på samme måde, som når de i øvrigt anvendes.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan efter indhentet udtalelse fra folkeoplysningsudvalget beslutte, at der skal opkræves gebyr for brug af de anviste lokaler og udendørsanlæg. Gebyret anvendes inden for hvert af de i § 4, stk. 3, angivne hovedområder til nedbringelse af driftsudgifterne ved brug af egne og lejede private lokaler.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om anvisning af lokaler og udendørsanlæg samt om opkrævning af gebyr for brug af disse.

Tilskud

§ 24. Der ydes tilskud med mindst 75 pct. af driftsudgifterne, jf. dog stk. 2 og 3, til

Bilag til f. t. l. vedr. støtte til folkeoplysende voksenundervisning m.v.

- 1) idrætshaller og andre haller samt andre lokaler og lejrpladser, der ejes eller lejes af kredse til brug for aktiviteter for børn og unge under 25 år, og
- 2) almindelige lokaler, der ejes eller lejes af kredse til brug for undervisning m.v. for voksne, for børn og voksne sammen samt for aktiviteter i tilknytning hertil og for aktiviteter for personer over 60 år. Kommunalbestyrelsen kan undlade at yde lokaletilskud, hvis den kan anvise et egnet offentligt lokale.

Stk. 2. Omfatter aktiviteterne efter stk. 1, nr. 1, deltagere over 25 år, nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt svarende til disse deltageres andel af det samlede antal deltagere. Ved beregning af tilskud til almindelige lokaler nedsættes tilskuddet forholdsmæssigt for deltagere over 60 år, hvis kredsen har afslået at anvende et anvist offentligt lokale. Nedsættelse foretages dog kun, hvis denne udgør mindst 10 pct. af tilskuddet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan uanset bestemmelsen i stk. 1 træffe beslutning om, at der ikke ydes tilskud til driftsudgifter til

- 1) egen nyopført hal,
- 2) nye lejemål vedrørende haller, såfremt lejemålet i forhold til udgifterne ved det eksisterende lejemål indebærer merudgifter for kommunen til det af kredsen aftalte lejebeløb og til afholdte udgifter til almindelig vedligeholdelse ifølge lejekontrakten samt til opvarmning, belysning, rengøring og eventuelt fornødent tilsyn eller
- 3) væsentlige udvidelser af aktivitetsgrundlaget i haller, som indebærer merudgifter for kommunalbestyrelsen.

Stk. 4. Ved en hal forstås i denne lov idrætshaller, svømmehaller, skøjtehaller, ridehaller, tennishaller og squashhaller. Som haller betragtes endvidere andre tilsvarende lokaler, der er mindst 800 m².

Stk. 5. Tilskud til driftsudgifter til private haller og andre private lokaler, der ejes eller lejes af kredse til undervisning m.v., ydes efter regler fastsat af kommunalbestyrelsen, jf. dog stk. 1, nr. 2. Kommunalbestyrelsen kan undlade at yde lokaletilskud, såfremt den kan anvise et egnet offentligt lokale.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte regler om tilskud til driftsudgifter til private lo-

kaler m.v. til aktiviteter for personer over 25 år, jf. dog stk. 1, nr. 2.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskud til driftsudgifter til haller, andre lokaler og lejrpladser og kan herunder fastsætte et maksimum for driftsudgifter, til hvilke kommunalbestyrelsen er forpligtet at yde tilskud, samt regler om tilskud ydet i form af anviste lokaler m.v., jf. stk. 1, nr. 2, og stk. 5.

§ 25. De i § 24 nævnte haller, andre lokaler og lejrpladser skal være privatejede og beliggende inden for landets grænser eller i Sydslesvig.

§ 26. (Ophævet)

§ 27. Kommunalbestyrelsen kan nedsætte tilskuddet, hvis udgiften ikke står i et rimeligt forhold til antallet af deltagere eller til hallens, lokalets eller lejrpladsens anvendelse i øvrigt.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan nedsætte driftsudgifterne til et anslået beløb, der svarer til det normale niveau for en til formålet passende hal, lokale eller lejrplads på egnen.

§§ 28-29. (Ophævet)

§ 30. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte frister for ansøgning om tilskud.

Kapitel 6 a²⁾*Regnskab og revision m.v.*

§ 30 a. Kredsen aflægger regnskab for tilskud efter lovens kapitel 4, 5 og 6, herunder dokumentation for deltagernes samlede egenbetaling ved virksomhed efter kapitel 4 og 5.

Stk. 2. Regnskabet skal dokumentere, at kredsen har anvendt tilskuddet i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i eller i henhold til loven.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fastlægger regnskabsperioden og frist for regnskabsaflæggelsen.

Stk. 4. For kredse efter § 3 a, stk. 1, 1. pkt., underskrives regnskabet af kredsens ansvarlige person. For kredse efter § 3 a, stk. 1, 2. pkt., underskrives regnskabet efter bestemmelserne i kredsens vedtægt.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, om regnskabet skal revideres ved en af kredsen valgt revisor, eller om regnskab for større tilskud skal revideres ved registreret eller statsautoriseret revisor. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde, at revisionen foretages af kommunens revision.

Stk. 6. Revisor kontrollerer kredsens oplysninger, og at regnskabet er aflagt i overensstemmelse med de i loven og i henhold til denne fastsatte regler. Revisor attesterer regnskabet.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte nærmere regler om formkrav til regnskabsaflægning og revision af regnskaberne.

Stk. 8. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om regnskabsaflægning og revision m.v.

§ 30 b. Kommunalbestyrelsen kan forlange, at beløb, der ikke er anvendt i overensstemmelse med de regler, der er fastsat i eller i henhold til loven, eller, for så vidt angår tilskud til aktiviteter, de forudsætninger om virksomhedens omfang, der har været lagt til grund ved beregningen af tilskudstilsagnet, tilbagebetales eller modregnes i det kommende års tilskud. Kommunalbestyrelsen kan forlange de oplysninger meddelt, som er nødvendige for en vurdering af, om kredsen har opfyldt støttebetingelserne.

Afregning af tilskud til undervisning m.v.

§ 30 c. Det samlede tilskud til undervisning m.v. efter kapitel 4 må ikke overstige 2/3 af kredsens samlede udgifter til aflønning m.v. af lærere og ledere, jf. dog §§ 10, 11 og 30 d. Tilskuddet må ikke overstige det beløb, der er givet tilsagn om, jf. § 7, stk. 1, og § 7 a.

§ 30 d. Det samlede tilskud til undervisning og studiekredse for deltagere med handicap i relation til undervisningen i et konkret emne må ikke overstige 8/9 af udgifterne til aflønning m.v. af lærere og ledere i forbindelse med denne undervisning.

Stk. 2. Det samlede tilskud til instrumentalundervisning må ikke overstige 6/7 af udgifterne til aflønning m.v. af lærere og ledere i forbindelse med denne undervisning.

Stk. 3. Det samlede tilskud til foredragsvirksomhed må ikke overstige 2/3 af udgifterne til aflønning m.v., og det må højst udgøre et beløb svarende til 2/3 af lønnen for 6 undervisningstimer.

Stk. 4. Afregning af tilskud til aktiviteter i tilknytning til undervisning m.v. sker efter de regler, som er fastsat af kommunalbestyrelsen i henhold til § 3, stk. 2.

Afregning af tilskud til aktiviteter

§ 30 e. Det endelige tilskud til aktiviteter beregnes ud fra den faktiske, dokumenterede virksomhed, dog inden for tilsagnsrammen, jf. § 16.

Afregning af lokaletilskud

§ 30 f. Afregning af lokaletilskud sker efter de regler, som er fastsat af kommunalbestyrelsen i henhold til § 3, stk. 2.

Kapitel 7

Administration

§ 31. Kommunalbestyrelsen træffer beslutning om alle forhold vedrørende virksomhed efter denne lov, der ikke er henlagt til anden myndighed.

Stk. 2. Alle sager, der er henlagt til folkeoplysningsudvalget, skal forelægges kommunalbestyrelsen til afgørelse, såfremt de medfører forøgede udgifter for kommunen.

Stk. 3. Til brug for oplysning om virksomhed efter denne lov har kommunalbestyrelsen ret til at indhente alle nødvendige oplysninger hos den enkelte kreds.

§ 32.³⁾ Kommunalbestyrelsen nedsætter et folkeoplysningsudvalg på 9-15 medlemmer. Medlemstallet skal være ulige. Folkeoplysningsudvalget består af

- 1) et mindretal valgt af kommunalbestyrelsen blandt dens medlemmer og
- 2) et flertal, der består af
 - a) en bredt sammensat repræsentation for de i § 4, stk. 3, nævnte hovedområder, og
 - b) en repræsentant for de lokale handicap-kredse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at eventuelle klubber, jf. § 4, stk. 3, nr. 2, sikres en rimelig repræsentation i folkeoplysningsudvalget.

Stk. 3. I Københavns Kommune foretages valget efter stk. 1, nr. 1, blandt medlemmerne af Borgerrepræsentationen og Magistraten. (Op-hævet).

Stk. 4. En repræsentant for ungdomsskolebestyrelserne deltager i udvalgets møder uden stemmeret, jf. lov om ungdomsskoler.

Stk. 5. En repræsentant for ledere, lærere og medarbejdere ved virksomhed inden for hvert af de i § 4, stk. 3, nævnte hovedområder tilbydes

deltagelse uden stemmeret i folkeoplysningsudvalgets møder.

Stk. 6. En repræsentant for den kommunale forvaltning deltager uden stemmeret i folkeoplysningsudvalgets møder.

Stk. 7. For hvert medlem og tilforordnet i folkeoplysningsudvalget udpeges en eller i prioriteret rækkefølge flere stedfortrædere.

Stk. 8. I større kommuner kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, at folkeoplysningsudvalget skal have flere end 15 medlemmer.

§ 33. Folkeoplysningsudvalget afgiver udtalelse til kommunalbestyrelsen om udkast til regler for tilskud m.v., jf. § 3.

Stk. 2. Folkeoplysningsudvalget afgiver forslag til kommunalbestyrelsen om den samlede beløbsramme til området, om rammens fordeling mellem hovedområderne samt om anvendelsen af beløbsrammer til særlige formål.

Stk. 3. Folkeoplysningsudvalget træffer afgørelse om afgrænsningen af de i § 4, stk. 3, anførte hovedområder samt om afgrænsning af de områder, hvortil der kan ydes tilskud af den i § 4, stk. 2, nævnte beløbsramme.

Stk. 4. Folkeoplysningsudvalget træffer afgørelse om tilskudsberettiget virksomhed i henhold til kapitel 4 og 5.

Stk. 5. Folkeoplysningsudvalget træffer afgørelse om godkendelse af virksomhed for en bestemt afgrænset deltagerkreds, jf. § 5, stk. 3.

Stk. 6. Folkeoplysningsudvalget afgiver udtalelse til kommunalbestyrelsen om eventuelt gebyr i henhold til § 23, stk. 4.

Stk. 7. Folkeoplysningsudvalget afgiver udtalelse til kommunalbestyrelsen om nedsættelse af lokaletilskud i henhold til § 27.

Stk. 8. Folkeoplysningsudvalget påser, at tilskud ydet efter denne lov er anvendt i overensstemmelse med de fastsatte regler.

§ 34. Folkeoplysningsudvalget anviser lokaler m.v. og fordeler tilskud til de enkelte ansøgere, jf. § 4, stk. 2 og 3, efter de af kommunalbestyrelsen fastsatte regler, jf. § 3.

Stk. 2. Folkeoplysningsudvalget har ansvaret for information om mulighederne for at opnå tilskud m.v. til folkeoplysende virksomhed i kommunen, herunder for udarbejdelse af oversigter over offentlige lokaler m.v. samt for rådgivning, vejledning og administrativ hjælp til mindre og

nye initiativtagere samt til andre grupper med behov herfor.

Stk. 3. Folkeoplysningsudvalget skal støtte og fremkalde private bestræbelser på at tilrettelægge og gennemføre folkeoplysende virksomhed. Såfremt der ikke ad privat vej kan tilbydes sådan virksomhed for børn og unge i tilstrækkeligt omfang, skal udvalget indstille til kommunalbestyrelsen, at der fremsættes kommunale tilbud i fornødent omfang, eventuelt i samarbejde med andre sektorer eller kommuner.

Stk. 4. Folkeoplysningsudvalget kan afgive udtalelse og stille forslag til kommunalbestyrelsen om de spørgsmål, der vedrører virksomhed efter kapitel 1-7. Folkeoplysningsudvalget skal afgive erklæring i alle sager om de nævnte spørgsmål, der forelægges det af kommunalbestyrelsen.

§ 35. Folkeoplysningsudvalget kan stille forslag til kommunalbestyrelsen om, at der nedsættes underudvalg. Folkeoplysningsudvalget kan overlade en del af sine beføjelser til disse. Medlemmer af underudvalg kan udpeges uden for folkeoplysningsudvalgets medlemskreds.

§ 35 a. Valg til folkeoplysningsudvalget finder sted snarest muligt efter hvert kommunalvalg, dog inden 1. februar i det efterfølgende år. Udvalget fungerer indtil udgangen af den måned, i hvilken nyt valg til dette har fundet sted. De i § 32, stk. 5, nævnte tilforordnede fungerer 1 år ad gangen.

Stk. 2. Personer, der har bopæl i kommunen, har pligt til at modtage valg til folkeoplysningsudvalget. Personer, der har været medlem af folkeoplysningsudvalget i to hele sammenhængende valgperioder, har ikke pligt til at modtage valg.

Stk. 3. Om fritagelse for valg og for medlemskab i øvrigt gælder de samme bestemmelser, som er fastsat i lov om kommunale valg.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen fastsætter nærmere regler om folkeoplysningsudvalgets sammensætning, jf. § 32, og om valg af udvalgets medlemmer samt om udøvelse af folkeoplysningsudvalgets virksomhed.

§ 36. Udgifterne ved folkeoplysningsudvalgets og dets underudvalgs virksomhed afholdes af kommunen, der stiller sekretariatsbistand til rådighed.

Stk. 2. For deltagelse i møder i folkeoplysningsudvalget eller dets underudvalg kan der

ydes medlemmerne diæter, erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste og befordringsgodtgørelse m.v. i overensstemmelse med reglerne i lov om kommunernes styrelse.

Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter regler om vederlæggelse af folkeoplysningsudvalgenes formænd.

§ 37. Kommunen varetager administrationen i forbindelse med aflønning m.v. af ledere og lærere ved virksomhed efter kapitel 4 for de kredse, der ønsker det, og som ikke er tilknyttet en landsdækkende organisation, der gennem Oplysningsforbundenes Fællesråd modtager tilskud efter lov om visse spil, lotterier og væddemål.

§ 38. Klage over folkeoplysningsudvalgets afgørelser kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse indbringes for kommunalbestyrelsen af de personer, kredse eller myndigheder, som afgørelsen angår.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at visse af kommunalbestyrelsens afgørelser kan indbringes for ministeren.

Kapitel 8

Amtskommunale opgaver

§ 39. Amtsrådet anviser lokaler og udendørsanlæg og yder lokaletilskud til foreningsarbejde på amtsplan for børn og unge efter reglerne i §§ 22-30f. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Kapitel 9

Folkeuniversitetsvirksomhed

§ 40. Ved folkeuniversitetsvirksomhed forstås den undervisnings- og foredragsvirksomhed, som udbreder kendskabet til forskningens metoder og resultater under ansvar over for Folkeuniversitetsudvalget.

§ 41. Undervisningsministeren yder inden for et beløb, der fastsættes på finansloven, tilskud til udgifter til aflønning m.v. af forelæsere og lærere, rejsegodtgørelse og administration ved folkeuniversitetsvirksomheden.

Stk. 2. Den samlede deltagerbetaling skal mindst udgøre 1/4 af udgifterne til aflønning m.v. af lærere og 1/3 af udgifterne til aflønning af forelæsere.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om tilskud, herunder om udbeta-

ling af forskud samt om regnskab og revision m.v.

§ 42. Folkeuniversitetsudvalget har det overordnede økonomiske og faglige ansvar for den samlede folkeuniversitetsvirksomhed. Folkeuniversitetsudvalgets sammensætning og vedtægter fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan træffe beslutning om, at der ansættes en studierektor ved den samlede folkeuniversitetsvirksomhed.

§ 43. Universiteterne og de øvrige højere læreanstalter stiller lokaler med fornødent udstyr til rådighed for folkeuniversitetsvirksomheden. Udgifterne herved afholdes af de pågældende læreanstalter.

Stk. 2. Såfremt der ikke i henhold til stk. 1, kan tilvejebringes de fornødne lokaler til folkeuniversitetsvirksomheden, skal kommunen anvise lokaler efter reglerne i § 22 og § 23, stk. 1-3.

Kapitel 10

Løn

§ 44. Finansministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, udarbejder regler om løn- og andre ansættelsesvilkår for lærere og ledere, jf. kapitel 4 og 9.

Kapitel 11

Statstilskud

§ 45. Undervisningsministeren yder tilskud til konsulentvirksomhed, medarbejderuddannelse samt udviklingsarbejde vedrørende virksomhed efter denne lov til landsdækkende folkeoplysende organisationer m.fl. Tilskud kan også ydes til kurser på voksenpædagogiske centre.

Stk. 2. Undervisningsministeren yder tilskud til handicappedes deltagelse i folkeoplysende virksomhed.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om ydelse af tilskud efter stk. 1 og 2, herunder om regnskabsaflæggelse og revision m.v.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan bemyndige organisationer, der virker inden for lovens område, til at fordele og administrere tilskudene.

§ 46. Undervisningsministeren yder tilskud til udviklingsarbejde m.m. Undervisningsministe-

ren kan fastsætte nærmere regler herom, herunder om regnskabsaflæggelse og revision m.v.

Kapitel 12

Andre bestemmelser

§ 47. Deltagelse i virksomhed efter denne lov er ikke betinget af bopæl i den kommune, i hvilken virksomheden finder sted.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan kræve godtgørelse for udgifter i forbindelse med undervisning m.v. efter kapitel 4 fra deltagerens hjemstedskommune. Hjemstedskommunen er den kommune, hvor den pågældende er tilmeldt folkeregistret ved begyndelsen af undervisningen m.v.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan kræve betaling fra en anden kommune for udgifterne til undervisning m.v. efter kapitel 4 af personer, der er tilmeldt folkeregistret i kommunen, men som ved beregning af kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner indgår i folketallet i den anden kommune.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om godtgørelse for udgifter i forbindelse med undervisning m.v. efter kapitel 4, herunder regler om opkrævning. Undervisningsministeren fastsætter endvidere nærmere regler om mellemkommunal udligning.

Stk. 5. En deltager, som tilmelder sig undervisning m.v. efter kapitel 4 i anden kommune end hjemstedskommunen, har som betingelse for deltagelse i undervisning m.v. pligt til at oplyse sit personnummer til kredsen. Kommunalbestyrelsen kan fra de tilskudsmodtagende kreds til brug for opkrævning af godtgørelse for udgifter i forbindelse med undervisning m.v. fra deltagerens hjemstedskommune forlange oplysning om navn, adresse og personnummer på deltageren i undervisning m.v.

§§ 48-49. (Ophævet)

§ 50. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige reglerne i denne lov i forbindelse med udviklingsarbejde.

Kapitel 13

Ikrafttræden m.v.

§ 51. Loven træder i kraft den 1. januar 1991. Folkeoplysningsudvalget, jf. § 32, nedsættes dog snarest muligt efter den 1. oktober 1990.

Stk. 2. (Udeladt)

§§ 52-53. (Udeladt)

§ 54. (Ophævet)

§§ 55-56. (Udeladt)

§ 57. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 385 af 6. juni 1991, hvis § 4 ændrede § 36, stk. 3, trådte i kraft den 1. juli 1991.⁴⁾

Lov nr. 445 af 14. juni 1995, hvis § 1 ændrede § 2, stk. 2, § 3, stk. 1, 1. pkt., § 3, stk. 2, § 4, stk. 2, § 4, stk. 5, § 5, stk. 3, § 14, § 22, stk. 3, § 23, stk. 5, § 24, § 27, stk. 1, § 32, §§ 36-37, § 39, §§ 44-47, indføjede §§ 3 a-c, § 6, stk. 2, § 7 a, § 16, stk. 1, 2.pkt., §§ 30 a-f, § 31, stk. 3, § 35 a, § 41, stk. 3 og ophævede § 3, stk. 3, § 4, stk. 5, hvorved stk. 6 blev stk. 5, § 7, stk. 2, § 9, § 12, § 18, § 26, §§ 28-29, §§ 48-49 og § 54, har følgende ikrafttrædelsesbestemmelse:

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1996.

Stk. 2. § 1, nr. 25⁵⁾, har virkning fra den 1. januar 1997. Tilskud til virksomhed afviklet i 1995 afregnes efter de hidtil gældende regler.

Stk. 3. § 1, nr. 27⁶⁾, har virkning fra den 1. november 1997.

Stk. 4. Forslag til revision af loven fremsættes for Folketinget i folketingsåret 1999-2000.

Lov nr. 1130 af 20. december 1995, hvis § 1 ændrede § 5, stk. 1, § 15, § 19, § 30 a, stk. 1, § 30 d, stk. 3 og § 32, stk. 4, trådte i kraft den 1. januar 1996.

¹⁾ Lovbekendtgørelsens angivelse af myndigheder er ændret i overensstemmelse med sagsområdets overførsel til Undervisningsministeriet, jf. kgl. Resolutioner af 25. januar og 12. februar 1993.

²⁾ Kapitel 6 a har virkning fra den 1. januar 1997.

³⁾ § 32 har virkning fra den 1. november 1997.

⁴⁾ Loven ændrede affattelsen af § 36, stk. 3, som senere er ændret ved lov nr. 445 af 14. juni 1995.

⁵⁾ Hvorved § 30 a-f indsattes.

⁶⁾ Hvorved § 32 nyaffattedes.

Lovforslagets § 55 sammenholdt med gældende lov (lov om ungdomsskoler)*Gældende formulering*

§ 8. *Stk. 4.* Ungdomsskolebestyrelsen udpeger blandt sine medlemmer en repræsentant til at deltage i folkeoplysningsudvalgets møder. I kommuner med flere ungdomsskolebetyrelser vælger disse i fællesskab en repræsentant.

Lovforslaget

§ 55. I lov om ungdomsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 679 af 1. august 1995, ophæves § 8, *stk. 4.* Stk. 5 bliver herefter stk. 4.

Høringsliste

Udviklingscentret for Folkeoplysning og Voksenundervisning
Ungdomsskolernes Udviklingscenter
Amtsrådsforeningen
Kommunernes Landsforening
Københavns kommune
Frederiksberg kommune
Dansk Folkeoplysnings Samråd
Arbejdernes Oplysningsforbund
Liberal Oplysningsforbund
Dansk Oplysnings Forbund
Folkeuniversitetet
Frit Oplysningsforbund
Folkeligt Oplysningsforbund
Dansk Husflidsselskab
De Voksenpædagogiske Centre i Danmark
Fritidssamrådet i Danmark
De Samvirkende Invalideorganisationers Oplysningsforbund
Dansk Ungdoms Fællesråd
Danmarks Idrætsforbund
Danske Gymnastik & Idrætsforeninger
Dansk Firmaidræt
De Danske Skytteforeninger
Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd
Landsforeningen Ungdomsringen
Slesvigsk Parti
Center for Ligebehandling af Handicappede
Landsforeningen for Ordblindesagen
Dansk Blindesamfund
De Samvirkende Invalideorganisationer
Det Centrale Handicapråd
Børne- & Ungdomspædagogernes Landsforbund
Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere
Lærernes Centralorganisation
Landsforeningen af Ungdomsskoleledere
Heltidslederforeningen for Ungdomsskolerne
Landsforbundet for Voksen- og Ungdomsundervisere
Børne- og Kulturchefforeningen
LO Faglige Seniorer
Pensionisternes Samvirke

Til lovforslag nr. L 189. Skriftlig fremsættelse (2. februar 2000)

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og Folkeuniversitetet. (Folkeoplysningsloven).

(Lovforslag nr. L 189).

I følge lov nr. 445 af 14. juni 1995 om ændring af lov om støtte til folkeoplysning skal der fremsættes forslag til revision af loven for Folketinget i folketingsåret 1999/2000. Jeg nedsatte derfor en arbejdsgruppe med det formål at se på lovens hensigtsmæssighed samt stille forslag til ændringer, herunder forslag til forenklede tilskuds- og lokaleanvisningsregler.

Hovedkonklusionerne i rapporten er, at den gældende lov er god og funktionel, men at der kan ske forbedringer. Der er især udtrykt ønske om at styrke fællesskabet, det samfundsbetonede og det værdibaserede i folkeoplysningen, at forenkle tilskudsreglerne samt at forebygge utilsigtet brug og misbrug af loven. Forslaget bygger i vid udstrækning på arbejdsgruppens indstillinger.

Lovens hovedforslag:

Der indføres som bærende elementer et krav om foreningsdannelse som grundlag for tilskud og formålsbestemmelser, der skal give brugerne af loven - folkeoplysningsudvalg og initiativtagere - bedre pejlemærker for, hvad der er folkeoplysende virksomhed efter loven.

Kravet om foreningsdannelse til afløsning af gældende lovs kredsbegreb sker for at sætte folkeoplysningen ind i en organisatorisk sammenhæng, hvor krav om bestyrelse, vedtægt og formålsbeskrivelse opstiller nogle rammer, som i kombination med lovens formålsbestemmelser

tilsiger at give brugere, administratorer m.fl. et bTNedre og mere sikkert arbejdsredskab for afgrænsningen af den folkeoplysende virksomhed, end der er i dag med det nuværende kredsbegreb.

Forslaget medfører også en øget satsning på fællesskabet og det værdibaserede i den folkeoplysende voksenundervisning. Der indføres en ordning, hvorefter 10 pct. af det årlige tilskud, som den enkelte voksenundervisende forening modtager, skal anvendes til virksomhed med samfundsbetonet og helhedsorienteret oplysning, der ligger ud over den traditionelle undervisning. Formålet er at understøtte ønsket om at gøre væsentlige emner, der har interesse for fællesskabet, til samtalestof mellem mennesker. Tilskuddet vil kunne afregnes på andre udgiftstyper end lærerløn.

Forslaget ændrer den nugældende mindst 5 pct. pulje til forsøg og udvikling til en start- og udviklingspulje. Ændringen sker, for at også helt nystartede foreninger kan få tilskud fra puljen. Puljen skal i øvrigt fortsat sikre rummelighed i loven og skal give mulighed for, at forskellige organisationsformer kan påvirke og udfordre hinanden og forandre sig i et dynamisk samspil. Det sker ved at sikre tilskud til nye initiativer, til udviklingsarbejde, til amatørkulturelle aktiviteter, til folkeoplysende tilbud til børn og unge, som ikke tiltrækkes af andre tilbud, og til samlingssteder med folkeoplysning som hovedformål m.v.

Ud over de nævnte forslag vil tilskudssystemet og de mellemkommunale udligninger blive forenklet. Tilskudsbestemmelserne vil blive fastsat i en bekendtgørelse. For det frivillige foreningsområde vil tilskudsmodellen blive fastsat af kommunalbestyrelsen ud fra lokale forhold, mens tilskudsmodellen for folkeoplysende voksenundervisning vil fremgå af en model, som bliver fastsat i bekendtgørelse. Den mellemkommunale udligning vil igen ske efter en centralt

fastsat sats, hvis ikke andet er aftalt. Godtgørelse for foredrag udgår som noget nyt af den kommunale udligning.

Kommunalbestyrelsen afgør som noget nyt, om der skal vælges tilforordnede til folkeoplysningsudvalget.

Det lovbundne lokaletilskud til foreninger, der tilbyder aktiviteter for børn og unge, nedsættes, så det nu udgør mindst 65 pct. mod 75 pct. i den gældende lov. Samtidig er der for nye ansøgninger om tilskud til lokaler kun pligt til at yde tilskud, hvis der ikke kan anvises et egnet offentligt lokale. Ændringen sker som en opfølgning på aftalen mellem Kommunernes Landsforening og regeringen om kommunernes økonomi og service i år 2000 og på grundlag af en efterfølgende aftale mellem Danmarks Idræts-Forbund, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Dansk Firmaidrætsforbund, Dansk Ungdoms Fællesråd og Kommunernes Landsforening. De øvrige bestemmelser om lokaletilskud medfører ikke realitetsændringer.

Folkeuniversitetet

Folkeuniversitetsvirksomheden udøves i 5 selvstændige folkeuniversitetsafdelinger samt i lokale folkeuniversitetskomitéer uden for de 5 universitetsbyer. Efter gældende lov er Folkeuniversitetsudvalget (Landsudvalget) øverste styrende organ for den samlede folkeuniversitetsvirksomhed samt - i henhold til vedtægterne

for udvalget - øverste styrelse for komitévirksomheden, hvilket indebærer en dobbeltrolle for udvalget.

Folkeuniversitetsudvalget har i en årrække arbejdet med et forslag om ændret og regionaliseret styring af virksomheden uden dog at være nået til enighed herom. Med lovforslaget oprettes til afløsning af det nuværende Folkeuniversitetsudvalg et Folkeuniversitetsnævn, hvis første opgave bliver at afgive indstilling om den fremtidige struktur, idet det samtidig skal sikres, at forskningsformidlingen og forskningsrepræsentationen indgår med tilstrækkelig vægt i alle dele af virksomheden, og at tilbuddet om forskningsbaseret folkeoplysning bliver landsdækkende og når ud til hele befolkningen.

Mens jeg i henhold til gældende lov fastsætter sammensætningen af Folkeuniversitetsudvalget samt dets vedtægter, bliver nævnets sammensætning og beskikkelsesperiode lovbestemt og opgaverne fastsat i en bekendtgørelse. Med hensyn til udøvelsen af selve folkeuniversitetsvirksomheden vil nærmere regler herom bero på nævnets afgivelse af indstilling om den fremtidige struktur. Indtil da vil det nuværende Folkeuniversitetsudvalgs opgaver blive videreført af det foreslåede Folkeuniversitetsnævn.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det højeTing.